

[Ymk:n pääsivulle](#)

Toimintakertomus 2005

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Toimintakertomus 2005

Toimittaja
Triina Kiviniemi

ISBN: 952-473-650-0
<http://www.hel2.fi/ymk/vk2005>

Helsingin kaupungin ympäristökeskus
Postiosoite: PL 500, 00099 Helsingin kaupunki
Käyntiosoite: Helsinginkatu 24

puh. (09) *7312, faksi (09) 7312 2605
sähköposti: ymk@hel.fi
etunimi.sukunimi@hel.fi

<http://www.hel.fi/ymk>

Toimintakertomus 2005

[Ympäristöjohtajan
katsaus](#)
[Miljödirektörens
översikt](#)
[Director General's
Review](#)

[Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot](#)

[Toiminnalliset tavoitteet](#)

[Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain](#)

[Ympäristönsuojelu ja -tutkimus](#)

[Ympäristöterveys](#)

[Ympäristövalvonta](#)

[Ympäristölaboratorio](#)

[Hallinto](#)

[Kansainvälinen toiminta](#)

[Henkilökunta](#)

[Talous ja tuottavuus](#)

[Ympäristölautakunta](#)

[Liitteet](#)

[Helsinki-haku](#)

Ympäristöjohtajan katsaus

*Ympäristöjohtaja
Pekka Kansanen*

Helsingin kaupungin ympäristökeskuksen toimiala on laaja. Viraston nimestä useimmille tulevat mieleen ympäristö- ja luonnonsuojeluasiat. Tällöin helposti unohtuu se, että volyymiltään suurin yksittäinen toimiala on elintarvikevalvonta. Tässä suhteessa virasto poikkeaa kahdesta muusta pääkaupungissa toimivasta ympäristökeskuksesta.

Tehtäviimme kuuluu myös kuluttajaneuvonta, jonka päivittäin käsittelemät asiat ovat tyystin erilaisia kuin esim. viraston luonnonsuojelutehtäviä hoitavien ympäristötarkastajien. Monialaisuus on paitsi rikkaus myös haaste mm. resurssien oikealle kohdentamiselle ja toiminnan vaikuttavuuden kehittämiseksi ja mittaamiselle. Selkeiden vaikuttavuutta kuvaavien mittareiden kehittäminen on edelleen kesken.

Välitöntä kytkentää viraston toimien ja ympäristön tilan tai elintarvikkeiden laadun välillä on useimmiten vaikea havaita varsinkin, kun tilanteeseen vaikuttavia tahoja valtion viranomaiset mukaan lukien on useita. Tästäkin syystä joudutaan toimintaa kuvattaessa useimmiten luettelemaan suoritteiden määriä ja muita tekemisiä, joista lukijan voi vaikea päätellä mitään toiminnan yhteiskunnallisesta vaikuttavuudesta.

Kulunut vuosi sujui taloudellisesti yllätyksittä. Menopuolella paineita aiheutti erityisesti ympäristöterveysyksikön paheneva resurssivajaus yksikön lakisääteisissä tehtävissä, lähinnä elintarvikevalvonnassa. Sekä siinä että kunnalle kuuluvassa tuoteturvallisuusvalvonnassa on jo pitkään vallinnut selkeä alimiehitys, jota jouduttiin helpottamaan viraston sisäisillä järjestelyillä.

Tämän takia menosäästöt jäivät aiempia vuosia vähäisemmiksi, mutta viraston saatua lisärahoitusta mm. budjetoimattomiin palkankorotuksiin, tilanne helpottui. Viraston tuottavuus kasvoi edelleen, mistä erityiskiitos ympäristölaboratoriolle. Tulot kehittyivät myönteisesti ylittäen talousarvion 514 000 eurolla.

Virasto onnistui varsin tyydyttävästi asetettujen toiminnallisten tavoitteiden saavuttamisessa. Erityismaininnan ansaitsee onnistuminen omien ympäristötavoitteiden suhteen, mistä saatiin myös YTV:n myöntämä Vuoden Luonnonvarojen säästäjä 2005-palkinto perusteena pieni kokonaisjätemäärä ja paperinkulutuksen vähentäminen.

Ympäristönsuojelu- ja tutkimusyksikön merkittävin aikaansaannos saavutettiin, kun kaupunginhallitus hyväksyi [Helsingin ekologisen kestävyys ohjelman](#) valtuustokaudelle 2005-2008. Siinä linjataan kaupungin ympäristönsuojelun painopisteet lähivuosille kokonaan uutena alueena mm. ekologisen rakentamisen kehittäminen.

Myös yleisurheilun MM-kisojen läpiviennin onnistumisessa oli ympäristökeskuksen kaikilla yksiköillä tärkeä rooli. Ympäristövalvonnan puolella yhtä yksittäistä hanketta on vaikea nostaa esiin valvonnan toimiessa tehokkaasti. Ympäristönsuojelumääräysten osalta oli kyseessä ensimmäinen vuosi ja saatiin arvokasta kokemusta määräysten valvonnasta ja kehittämistarpeesta. Kesä nosti jälleen esiin moninaiset ympäristömeluun liittyvät ongelmat.

Ympäristöterveysyksikön vuotta leimasi töiden ruuhkautuminen, johon vaikutti toisaalta uusiutumassa oleva lainsäädäntö, joka on tuomassa kunnille jälleen uusia tehtäviä ja toisaalta elintarvikevalvonnan puolella viime vuosien aikana kertyneet rästit, joiden purkamiseen keskitettiin voimia muun toiminnan siitä jäädessä hieman vähemmälle huomiolle. Elintarvike- ja tuoteturvallisuusvalvonnan vahvistaminen onkin lähitulevaisuuden tärkeitä tavoitteita.

Kuluttajaneuvonta kuuluu myös ruuhkautuneisiin toimialoihin. Vuoden aikana jätti mietintönsä selvitysmies Erik Mickwitz, joka päätyi esittämään pääkaupunkiseudun kunnallisten kuluttajaneuvojien keskittämistä yhteen kunnalliseen organisaatioon. Pääkaupunkiseudun neuvottelukunta puolestaan teki valtiolle aloitteen koko toiminnan valtiollistamisesta, johon valtioneuvoston työryhmä ottikin myönteisen kannan asettaen asiaa valmistelemaan työryhmän tavoitteena toteutus vuonna 2007 tai 2008.

Toisen varsin merkittävän linjauksen ympäristökeskuksen kannalta teki samainen Pks-neuvottelukunta antaessaan teknisen toimen apulaiskaupunginjohtajien selvitettäväksi edellytykset

Helsingin ja Vantaan ympäristö- ja elintarvikelaboratorioiden yhdistämiseksi. Espoo jättäytyi ainakin toistaiseksi pois selvitystyöstä. Talvella asetetun työryhmän tulisi jättää asiasta esitys kevään 2006 aikana. Toteutuessaan hanke merkitsisi laboratorion merkittävää vahvistumista ja hyvien edellytysten luomista pitkälle tulevaisuuteen kilpailukykyiselle ja kannattavalle toiminnalle.

Hallinnon puolella jatkettiin pitkäjänteistä työtä laatujärjestelmän kehittämisessä ja toimialakohtaisten osastrategioiden hiomisessa esimerkkinä mm. asiakaspalvelun toimintalinjojen uudistaminen tavoitteena resurssien parempi kohdentaminen ja yksiköiden yhteistyön tiivistäminen. Viraston strategiset mittarit otettiin myös koekäyttöön ja ensi kertaa teetettiin osana niitä ympäristökeskuksen yhteisökuvatutkimus ja mediaseuranta puolenvuoden jaksolta. Molemmat antoivat arvokkaita viitteitä viraston toiminnan edelleen kehittämiseksi tulevina vuosina.

Lopuksi kiitän koko henkilökuntaa tuloksetta työstä.. Samoin kiitän ympäristölautakuntaa hyvin alkuun lähteneestä ja innostuneesta yhteistyöstä sekä luonnollisesti hyviä yhteistyökumppaneitamme kaupungin eri virastoissa ja valtion laitoksissa. Tästä on hyvä jatkaa eteenpäin.

Pekka Kansanen
ympäristöjohtaja

Toimintakertomus 2005

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

[Helsinki-haku](#)

Miljödirektörens översikt

*Miljödirektören
Pekka Kansanen*

Helsingfors stads miljöcentral har ett mycket brett verksamhetsområde. Verkets namn associerar i första hand till miljö- och naturskyddsangelägenheter. Det som inte så tydligt framkommer är att livsmedelstillsynen är miljöcentralens största enskilda verksamhetsområde. I detta avseende skiljer sig Helsingfors miljöcentral betydligt från de två övriga miljöcentralerna som bedriver sin verksamhet i staden.

Till miljöcentralens övriga uppgifter hör bl.a. konsumentrådgivning. Där behandlas ärenden som väsentligt skiljer sig från dem som miljöinspektörerna sköter t.ex. naturskyddsfrågor. Det breda urvalet olika uppgifter är en rikedom men också en utmaning, bl.a. när det gäller att optimalt fördela resurserna samt utvecklandet och dimensioneringen av verksamheten. Utvecklandet av mätare som tydligt visar verkningarna av det vi gör pågår fortfarande. Några direkta kopplingar mellan verkets åtgärder och miljöns tillstånd resp. livsmedlens kvalitet kan oftast inte påvisas, särskilt som det finns många olika instanser, statliga myndigheter inräknade, som arbetar för samma mål. Därför blir verket vid beskrivningen av verksamheten oftast bara hänvisad till att räkna upp verkets prestationer och verkets övriga uppgifter, vilket leder till att det inte är alldeles enkelt för läsaren att skapa sig en uppfattning om de samhälleliga effekterna av verksamheten.

Ekonomiskt sett förlöpte det gångna året utan överraskningar. Kostnadssidan tyngdes av den allt svårare resursbristen inom enheten för miljöhygien på grund av de många lagstadgade uppgifterna, särskilt för livsmedelstillsynen. Både denna tillsyn och produktssäkerhetstillsynen har länge lidit av klar underbemanning, som verket varit tvunget att åtgärda med interna arrangemang. En följd av detta var att kostnadsbesparingarna blev mindre än under de föregående åren, men tack vare tilläggsfinansiering – bl.a. för i budgeten oförutsedda lönelöft – lättade situationen. Verkets

produktivitet förbättrades ytterligare, något som verket särskilt kan tacka miljölaboratoriet för. Intäkterna utvecklades gynnsamt och budgetöverskottet blev 514 000 euro.

Miljöcentralen lyckades mycket tillfredsställande nå de uppställda operativa målen. Särskilt bör nämnas att verkets interna miljömålsättningar lyckades, något som ledde till att miljöcentralen av SAD tilldelades priset Årets naturresurssparare 2005, med motiveringen att verkets totala avfallsmängd var liten och att pappersförbrukningen minskat.

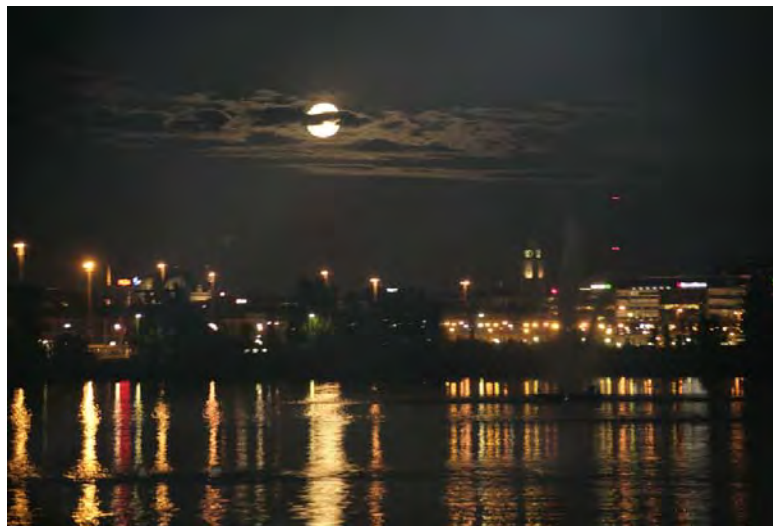
En viktig milstolpe för miljöskydds- och forskningsenheten nåddes under året genom att stadsstyrelsen godkände ett program för fullmäktigeperioden 2005-2008 om ekologisk hållbarhet för Helsingfors. I programmet ges riktlinjer för prioriteringarna av stadens miljöskydd under de närmaste åren, med bl.a. utveckling av ekologiskt byggande som ett helt nytt område. I det lyckade genomförandet av världsmästerskapen i friidrott spelade miljöcentralens alla enheter viktiga roller.

För miljöövervakningens del är det svårt att lyfta fram enstaka projekt, man kan bara nämna att övervakningen fungerade effektivt. År 2005 var det första året som miljöskyddsbestämmelserna gällde. Verket samlade värdefulla erfarenheter av tillsynsförfarandena och kännedom om hur de bör vidareutvecklas. Under sommaren betonades som tidigare olika slags problem med miljöbuller.

För miljöhygiensenheten kännetecknades året av en anhopning av uppdrag. Orsakerna var dels lagstiftningen, som håller på att förnyas så att kommunerna igen åläggs nya uppgifter, dels de ärenden som från tidigare år anhopats inom livsmedelstillsynen. Handläggningen av dessa ärenden slukade resurser så att den övriga verksamheten inte kunde uppmärksammas till fullo. Därför står en stärkning av livsmedels- och produktsäkerhetsövervakningen högt på agendan för den närmaste tiden.

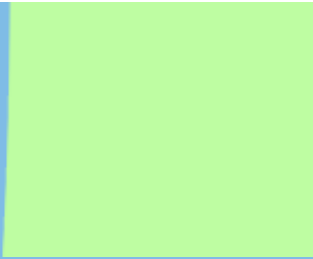
Konsumentrådgivningen hör också till de verksamhetsområden där ärendena samlas i väntan på handläggning. Under året inkom utredningsman Erik Mickwitz med ett betänkande som gick ut på att den kommunala konsumentrådgivningen i huvudstadsregionen borde koncentreras till ett enda kommunalt organ. Huvudstadsregionens delegation har för sin del ställt ett förslag till staten om förstatligande av hela verksamheten. En arbetsgrupp tillsatt av statsrådet har förordat förslaget och en annan arbetsgrupp för beredning av ärendet har tillsatts, med målet att realisera planen år 2007 eller 2008.

En annan linjedragning, som ur miljöcentralens synvinkel sett är verkligt relevant, gjordes av ovannämnda Huvudstadsregionens delegation. Den gav de biträdande stadsdirektörerna med den tekniska roteln som ansvarsområde i uppdrag att utreda möjligheterna att slå samman Helsingfors' och Vandas miljö- och livsmedelslaboratorier. Esbo avstod åtminstone till att börja med från att ta del i utredningsarbetet. En på vintern tillsatt arbetsgrupp skall inkomma med ett förslag i ärendet under våren 2006. Om detta projekt blir av, innebär det en avsevärd förstärkning av laboratoriet samtidigt som sammanslagningen skapar goda förutsättningar för konkurrenskraftig och lönsam verksamhet långt in i framtiden

På den administrativa sidan fortgick det långsiktiga arbetet för utveckling av ett kvalitetssystem och för finlisning av branschspecifika delstrategier, t.ex. så att principerna för verkets klientservice förnyas för bättre utnyttjande av resurserna och för ett tätare samarbete mellan enheterna. Verkets strategiska mätare togs också i provbruk och för första gången lät verket göra en undersökning under en halvårsperiod av miljöcentralens samhällsimage, i kombination med en medieuppföljning. Båda gav värdefull information till stöd för verkets vidareutveckling under de närmaste åren.

Avslutningsvis vill jag tacka hela personalen för resultatrikt arbete. Jag tackar också miljönämnden för

det inspirerade samarbetet som så väl kommit igång, och våra samarbetspartners i olika ämbetsverk i staden och staten. På det här kan vi säkert bra bygga vidare.

Pekka Kansanen
miljödirektören

[Ymk:n pääsivulle](#)

Toimintakertomus 2005

[Ympäristöjohtajan
katsaus](#)
[Miljödirektörens
översikt](#)
[Director General's
Review](#)

[Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot](#)

[Toiminnalliset tavoitteet](#)

[Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain](#)

[Ympäristönsuojelu ja -tutkimus](#)

[Ympäristöterveys](#)

[Ympäristövalvonta](#)

[Ympäristölaboratorio](#)

[Hallinto](#)

[Kansainvälinen toiminta](#)

[Henkilökunta](#)

[Talous ja tuottavuus](#)

[Ympäristölautakunta](#)

[Liitteet](#)

[Helsinki-haku](#)

Director General's Review

*Director General
Pekka Kansanen*

The City of Helsinki Environment Centre's sphere of operations is broad. For most people, the office's name brings to mind environmental protection and conservation matters. It is thus easy to forget that in terms of volume, the office's largest single field of operations is food quality control. In this regard the office differs from two other environmental centres operating in the capital.

Our tasks also include, among other things, consumer counselling, whose everyday concerns are completely different for example from those of the office's environmental inspectors, who attend to conservation tasks. This diversity provides both richness and challenges for the correct targeting of resources and for the measurement and development of operations, for example. The development of clear indicators for illustrating impacts continues to be a work in progress. An immediate linkage between the office's functions and the state of the environment or the quality of foods is generally difficult to perceive, especially since the parties who influence the situation - state authorities included - are many. For this reason also, we are in most cases obliged, in depicting operations, to quantify accomplishments and enumerate other activities about which it may be hard for the reader to draw any conclusions respecting the social impact of operation .

The year under review passed without financial surprises. On the expenditure side, pressures were created in particular by the Environmental Health Unit's worsening resource shortfall for statutory tasks, primarily food quality control. Both here and in the product safety control that appertains to municipal administration, a clear personnel shortage has prevailed for a long time. The office was forced to alleviate this understaffing through internal arrangements. For this reason, expenditure savings were less than in prior years; but when the office received additional funding for unbudgeted pay increases, for example, the situation became easier. The office's productivity continued its growth, for which special thanks go to the Environmental Laboratory. Revenues progressed favourably, exceeding the budget by € 514 000.

The office fared very satisfactorily in achieving the functional objectives established. Success with our own environmental objectives deserves special mention. For that success we also received the Helsinki Metropolitan Area Council's 2005 Natural Resources Conservation Award in recognition of our small total volume of waste and our reduction in paper consumption.

The Environmental Protection and Research Unit's most important accomplishment came when the City Board approved Helsinki's ecological sustainability programme for the City Council's 2005-2008 term. The programme outlines the city's environmental protection emphases for the years immediately ahead, with the development of ecoconstruction, for example, representing a completely new area. All the Environment Centre's units also played an important role in the successful staging of the world athletics championships. In environmental control, it is difficult to highlight one single project, as the control functions worked efficiently. It was the first year for environmental protection regulations, and we gained valuable experience with the regulations' oversight and their development needs. Summer, once again, brought a diversity of problems associated with environmental noise.

The Environmental Health Unit's year was characterized by a backup of work, attributable, on the one hand, to legislation that is undergoing revision and again bringing the municipalities new tasks; and, on the other, to the backlog of work that has accumulated in food quality control in recent years. Energies were concentrated on alleviating that backlog, with other operations thus getting somewhat less attention. The strengthening of product safety and food quality control is among the important goals for the near future.

Consumer counselling is likewise among the sectors that have witnessed a backup of work. Investigator Erik Mickwitz submitted his report during the year. He decided to propose centralizing the functions of the Helsinki metropolitan area's municipal consumer counsellors in one municipal organization. The Helsinki Metropolitan Area Advisory Board meanwhile proposed to the state that it assume all the activity. A Council of State working group responded favourably to this initiative, establishing a working group to prepare the matter with the objective of implementation in 2007 or 2008.

The same Helsinki Metropolitan Area Advisory Board delineated another policy very important from the Environment Centre's standpoint when it gave the deputy mayors for technical functions the task of clarifying the prerequisites for combining Helsinki's and Vantaa's environmental and food products laboratories. Espoo kept itself out of the clarification work at least for the time being. Established in the winter, the working group should submit a proposal on the matter during the spring of 2006. In its implementation, the project would mean a significant strengthening of the laboratory and the creation of good prerequisites for competitive, profitable operations far into the future.

Töölönlahti Bay by Night

In Administration, long-term work continued on development of a quality system and the fine-tuning of sector-specific substrategies; an example is furnished by the reform of client service operating policies with the objective of targeting resources better and making the cooperation closer. Also, the office's strategic indicators were brought into trial use and for the first time we had the Environment Centre's community image research and media monitoring for a half-year period performed as an element of those indicators. Both provided valuable reference points for the further development of the office's operations in coming years.

Finally I wish to thank the entire staff for their productive work. At the same time I'd like to thank the Environment Committee for its enthusiastic cooperation, which has got off to a good start. I also naturally wish to thank our good partners in the city's various offices and in state administrative departments. It will be good to continue on from here.

Pekka Kansanen
Director General

Toimintakertomus 2005

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

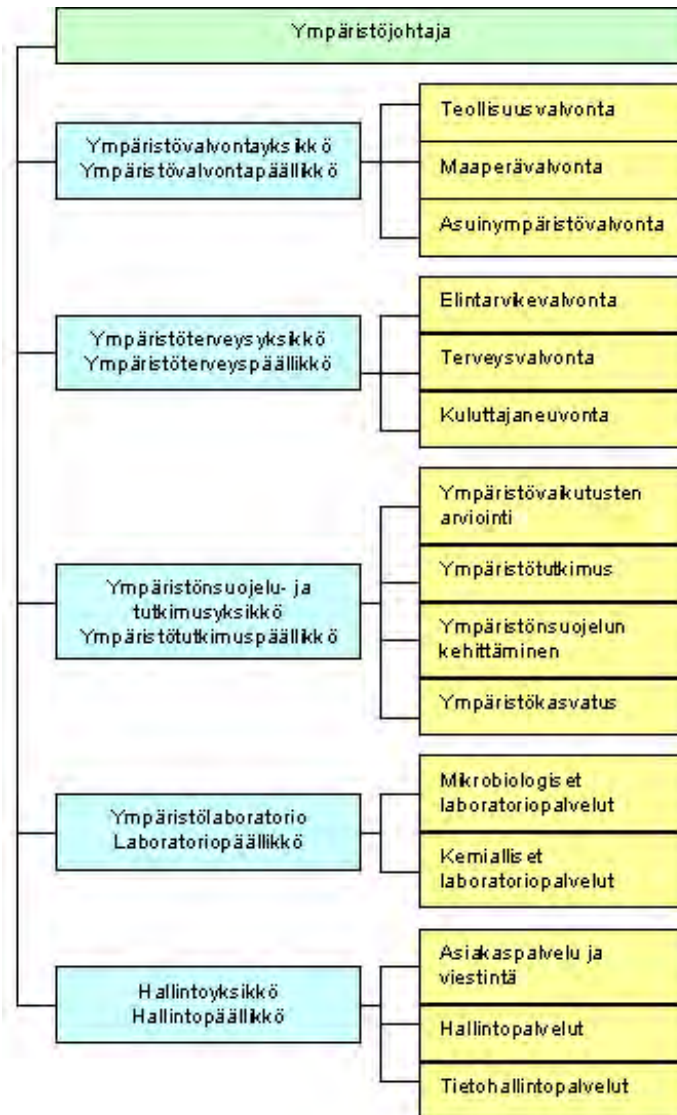
Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Organisaatio, keskeiset tehtävät, visio ja arvot

Ympäristökeskuksen organisaatio

Ympäristökeskuksen johtoryhmä vuonna 2005

Puheenjohtaja	Ympäristöjohtaja	Pekka Kansanen
Sihteeri	Johdon sihteeri	Pirjo Moberg
Ympäristövalvontayksikkö	Ympäristövalvontapäällikkö	Pertti Forss
Ympäristöterveysyksikkö	Ympäristöterveyspäällikkö	Antti Pönkä
Ympäristönsuojelu- ja tutkimusyksikkö	Ympäristötutkimuspäällikkö	Päivi Kippo-Edlund
Ympäristölaboratorio	Laboratoriopäällikkö	Seppo Ahonen
Hallintoyksikkö	Hallintopäällikkö	Jorma Nurro

Keskeiset tehtävät

Edistämme helsinkiläisten elinympäristön terveellisuutta, viihtyisyyttä ja virikkeellisuutta. Tuotamme ja välitämme tietoa kestävästä kehityksestä turvaamiseksi. Huolehdimme kunnalle kuuluvista ympäristön- ja terveydensuojelun sekä elintarvikevalvonnan, eläinlääkintähuollon ja kuluttajaneuvonnan viranomaistehtävistä. Tuemme kaupungin hallintokuntia ympäristöasioiden suunnittelussa ja

kehittämisessä. Vaikutamme viestinnällä ja valistuksella asenteiden muuttumiseen ympäristöasiat huomioon ottaviksi.

Visio 2010

Monipuolisena ja korkeatasoisena ympäristötietoa tuottavana valvonta- ja asiantuntijavirastona autamme ehkäisemään ympäristöongelmat sekä asuntojen ja elintarvikkeiden terveyshaitat. Toimimme vuorovaikutuksessa asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa kestävän kehityksen periaatteiden huomioon ottamiseksi ympäristöön vaikuttavissa päätöksissä. Osallistumme Helsingin kehittämiseen elinvoimaisena pääkaupunkina. Ympäristökeskus on kansallisesti ja kansainvälisesti arvostettu yhteistyökumppani.

Arvot

Ympäristökeskuksen toimintaa ohjaavat seuraavat arvot:

1. Terveellinen ja ekologisesti kestävä ympäristö
2. Asiakkaiden ja toistemme arvostaminen
3. Asiantuntemus, oikeudenmukaisuus ja tasapuolisuus
4. Motivoitunut henkilöstö

Toimintakertomus 2005

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Toiminnalliset tavoitteet vuonna 2005

Luonnonvarojen säästäjiä 2005

Sitovat tavoitteet

Kaupunginvaltuuston ympäristökeskukselle asettamat sitovat toiminnalliset tavoitteet saavutettiin seuraavasti:

1. Omavalvontasuunnitelmat tarkastettu 93 %:ssa tuotantolaitoksista, 91 %:ssa suurtalouksista ja 86 %:ssa elintarvikemyymälöistä.

Toteuma: tuotantolaitokset 95 %, suurtaloudet 93 % ja elintarvikemyymälät 88 %.

2. Pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevista ilmoituksista 80 % ratkaistaan viimeistään kahden kuukauden kuluessa vireille tulosta.

Toteuma: ei toteutunut *)

3. Ympäristölaboratorio tuottaa kemiallisia ja mikrobiologisia analyysejä yhteensä 1,6 miljoonan euron arvosta.

Toteuma: 2,1 miljoonaa euroa

4. Ympäristötietouden lisääminen, jonka osana peruskoululaisille suunnattuja luontokoulupäiviä järjestetään vähintään 40 kpl.

.Toteuma: 55 kpl

*) Tavoitteen 2. ilmoituksista ratkaistiin vain 67 % tavoiteajassa, koska vuonna 2005 vireille tuli aikaisempaa laaja-alaisempia ja sisällöltään poikkeuksellisia ilmoituksia, kuten Hakamäentien alue ja VR:n konepaja-alue. Päätöksen valmistelun aikana pyydettiin entistä useammin lisäselvityksiä, mikä pidentä käsittelyaikoja.

Vuosina 2004 ja 2005 ympäristökeskuksen laatujärjestelmään sisällytettiin ympäristöasioiden hallintaa koskevia osia ISO 14 001 -standardin mukaisesti. Yksiköittäin tehtiin ympäristökatselmukset, joiden pohjalta uusittiin ympäristötavoitteet ja määriteltiin toimenpiteet niiden toteuttamiseksi. Viraston laatu- ja ympäristöpolitiikka uusittiin keväällä 2005, ja rakennusviraston edustajat auditoivat sen loppuvuodesta. Ympäristökeskuksen laatu- ja ympäristöjärjestelmää ei toistaiseksi kuitenkaan aiota sertifioida.

Ympäristökeskuksen vuoden 2005 toiminnalliset ympäristötavoitteet liittyivät paperin, jätteiden määrän, sähkön ja polttoaineen kulutuksen vähentämiseen sekä kestävien liikkumistottumusten edistämiseen. Asetetut tavoitteet saavutettiin 65-prosenttisesti.

Sähkön ominaiskulutus laboratorioanalyysiä kohti Helsinginkatu 24:n kiinteistössä aleni edellisvuodesta 12 %. Tärkeimpänä syynä tähän oli laboratorion laitekannan uudistuminen. Ajoneuvokannan uudistamisen ansiosta ympäristökeskuksen 12 auton polttoaineen ominaiskulutus väheni vuodesta 2004 noin kuusi prosenttia ja oli 7,8 litraa/100 km. Viime vuosina hankitut autot ovat kuluttaneet varsin vähän polttoainetta.

Myös kopiopaperin kulutus laski edelleen. Kolmessa vuodessa paperin kulutus työntekijää kohti on vähentynyt 12 %. Tähän lienee eniten vaikuttanut sähköisen tiedonvälityksen ja kokoustekniikan lisääntyminen sekä kaksipuolisen ja pienentävän tulostamisen ja kopiointiin yleistymisen.

Vuoden 2005 uudet ympäristötavoitteet liittyivät jätehuoltoon ja kestävien liikkumistottumusten edistämiseen. Jätehuollon toimivuutta parannettiin yksiköittäin tehtyjen jätekatselmusten pohjalta. Muun muassa kaikkien yksiköiden jätteiden lajitteluohjeet uusittiin. Kestäviä liikkumistottumuksia edistettiin viraston liikkumissuunnitelman avulla. Tulospalkkiojärjestelmään sisältyvät määrälliset kulutuksen vähentämistavoitteet toteutuivat lähes kokonaan.

Ympäristötavoitteiden asettamisen ja saavuttamisen ansiosta pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta YTV antoi ympäristökeskukselle Vuoden Luonnonvarojen säästäjä 2005 – palkinnon. YTV piti ympäristökeskuksen erityisinä ansioina pientä kokonaisjättemäärää ja paperinkulutuksen vähentämistä. Lisäksi palkinnon perusteluina mainittiin se, että ympäristökeskus on edistänyt jättemäärien seurantaa ja paperinsäästöä muissa kaupungin virastoissa koordinoimalla kaupungin ekologisen kestävyys ohjelmaa (HEKO) ja ympäristöraportointia.

Toimintakertomus 2005

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

[Helsinki-haku](#)

Tärkeimmät saavutukset avaintuloksittain vuonna 2005

Avaintuloksille asetetut yksikkökohtaiset tulostavoitteet saavutettiin noin yli 78-prosenttisesti. Tavoitteet liittyvät talouteen, asiakkaisiin, prosesseihin ja osaamisen kehittymiseen sekä työilmapiiriin.

1. Terveellinen, viihtyisä kaupunkiympäristö ja kestävä kehitys pohjaksi kaikkeen ympäristöön vaikuttavaan suunnitteluun ja päätöksentekoon

Kaupunginhallitus hyväksyi 16.5. kaupungin neljännen ympäristöohjelman eli [Helsingin ekologisen kestävyden ohjelman 2005-2008](#) (HEKO). Siihen sisältyvän kaupungin ympäristöpolitiikan kaupunginhallitus oli hyväksynyt jo 30.3. Ohjelmaan kirjattujen 54 toimenpiteen toteutus käynnistyi hyvin virastoissa ja laitoksissa.

Ympäristökeskus koordinoi edellisvuosien tapaan kaupungin ympäristöraportointia ja sen kehittämistä. Kaupunginvaltuusto käsitteli viidennen koko kaupungin ympäristöraportin kesäkuussa.

Vanhankaupungin lintuvesialueen hoito- ja käyttösuunnitelma valmistui. Se laadittiin osana Lintulahdet Life Nature -projektia vuorovaikutteisen suunnittelun periaatteita noudattaen. Uudenmaan ympäristökeskus rauhoitti samaan Natura 2000 –alueeseen kuuluvan Saunalahden luonnonsuojelualueeksi.

Ympäristönsuojelulain paikallisessa toimeenpanossa keskityttiin toimivien laitosten ympäristölupien noudattamisen tarkastamiseen. Vuoden alussa voimaan tulneiden [Helsingin kaupungin ympäristönsuojelumääräysten](#) toimeenpano ja valvonta sekä määräyksistä tiedottaminen kuuluivat vuoden painopisteisiin.

Pilaantuneisiin maa-alueisiin sekä niiden tutkimus- ja kunnostuskohteisiin ja poistetun maa-aineksen käsittelypaikkoihin tehtiin 470 tarkastuskäyntiä. Merkittävimpiä tutkimus- ja kunnostussuunnittelukohteita olivat satamakäytöstä vapautuvien Jätkäsaaren ja Sörnäisten lisäksi Vuosaaren ja Pasilan entiset kaatopaikka-alueet sekä öljysatamakäytöstä poistuva alue Laajasalossa.

Asuntojen ja vastaavien sisätilojen terveyshaittojen selvittämiseksi tehtiin 1 350 tarkastusta, mikä on 86 prosenttia tavoitteesta. Neljä viidesosaa asioista ratkaistiin 200 vuorokaudessa vireille tulosta.

2. Hyvälaatuiset ja terveelliset elintarvikkeet, riittävä kuluttajansuoja sekä hyvinvoivat kotieläimet

Elintarvikevalvonnassa tehtiin 5 951 tarkastusta, otettiin 3 022 mikrobiologista elintarvikenäytettä sekä käsiteltiin 287 elintarvikehuoneistoa koskevaa ilmoitusta ja 360 haltijan vaihtumista koskevaa ilmoitusta.

3. Riittävä tieto ympäristön tilasta ja elintarvikkeiden laadusta sekä tietojärjestelmien kehittäminen

Helsingin vesialueen sedimenttien haitta-ainepitoisuuksia selvitettiin kolmen lahtialueilta ulkomerelle ulottuvan näytelinjaston avulla. Näytteistä määritettiin orgaaniset tinayhdisteet, PCB-yhdisteet ja raskasmetallit. Orgaanisten tinayhdisteiden, kuten TBT:n, kohonneita pitoisuuksia tavattiin koko Helsingin vesialueella ulkomerta lukuun ottamatta.

Ympäristökeskus, rakennusvirasto ja YTV selvittivät ja torjuivat suunnitelmallisesti katupölyhaittoja.

Kertomusvuonna julkaistiin tutkimus pehmytjäätelön mikrobiologisesta laadusta vuosina 2001-2004. Lisäksi toteutettiin ja julkaistiin selvitys pienimuotoisten liha-alan laitosten tiloista ja rakenteista. Tutkimusten tulokset otettiin huomioon valvontatyössä ja niitä hyödynnetään tarkastusten ja näytteenoton suuntaamisessa.

4. Kuntalaisten ja viranhaltijoiden ympäristötietoisuuden lisääminen

Helsingin kaupunki osallistui partnerina Yleisurheilun MM-kilpailujen ympäristöohjelman suunnitteluun ja toteutukseen. Tämän EU:n LIFE-rahoitteisen [ECOMass-hankkeen](#) lopputuotoksena valmistuu ekotehokkaan massatapahtuman käsikirja, jota voidaan soveltaa tulevissa Helsingissä järjestettävissä suur tapahtumissa.

Ympäristökeskus oli myös mukana tuottamassa kävelyreittiopasta Walk the Green Helsinki, joka sai hyvää palautetta mm. ulkomaiselta medialta. Lisäksi osallistuttiin tietokeskuksen koordinoiman Nature, Recreation and Sport in Helsinki –julkaisun laatimiseen.

Harakan luontokouluun osallistui kaikkiaan 55 peruskouluryhmää opettajineen ja yhteensä 1 132 oppilasta. Luokat tutustuivat saaristoluontoon ja Itämereen yhden tutkimuspäivän ajan. Saariseikkailuja päivähoidon ryhmille Harakassa järjestettiin yhteensä 69.

Opastettuja luontoretkeä Helsingin lähiluontoon järjestettiin yhdessä Gardenia-Helsingin kanssa lähes 40 ja niihin osallistui yli 2 000 retkeläistä.

5. Laadukkaat asiakaspalvelu- ja viranomaistoiminnot

Koska yhteisökuvan tutkiminen ja kehittäminen on yksi ympäristökeskuksen viestinnän avainalueita 2005 –2008, ympäristökeskus tuotti syksyllä yhteisökuvatutkimuksen. Siinä selvitettiin ympäristökeskuksen tunnettuutta ja imagoa helsinkiläisten ja helsinkiläisten yritysten keskuudessa. Tutkimuksessa haastateltiin puhelimitse 500 helsinkiläistä ja 500 helsinkiläisen yrityksen edustajaa.

Ympäristökeskus oli tuttu noin neljälle 10:stä helsinkiläisestä ja noin puolelle yritysvastaajista. Sekä kuntalaisten että yritysvastaajien peruskäsitys ympäristökeskuksesta on positiivinen ja ympäristökeskusta pidetään ammattitaitoisena yhteisönä. Eniten kaivattiin enemmän tiedotusta ja

aktiivista vuorovaikutusta asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen kanssa.

Ympäristökeskus kokeili ulkoistettua mediaseurantaa ja media-analyysia 1.6 – 30.11. Helsingin ympäristökeskukseen tai sen hakusanoihin viitattiin tuona aikana kaikkiaan 173 kertaa. Julkisuus keskittyi voimakkaasti heinäkuuhun (64 osumaa). Eniten julkisuutta ympäristökeskus sai aluelehdissä. Useimmin ympäristökeskukseen viittasi Helsingin Sanomat.

Seurannan kesäinen aloitusajankohta näkyi ympäristökeskusta koskeneessa uutisoinnissa. Seurannassa olleet lähteet raportoivat kesäkuukausina säännöllisesti yleisten uimarantojen veden laadusta ja levätilanteesta. Ympäristökeskus oli esillä myös mm. keskusteltaessa matonpesupaikoista ja Kaisaniemessä järjestettävistä Tuska-festivaalista.

Vuoden aikana laadittiin kriisiviestinnän ohjeet iltaisin ja viikonloppuisin sattuvien poikkeustilanteiden varalle ja varauduttiin lintuinfluenssan leviämiseen Helsinkiin.

Ympäristökeskuksen sähköiseen asiakaspalautejärjestelmään tuli vuoden aikana 135 palautetta, jotka käsiteltiin sovitulla tavalla.

6. Osaava henkilöstö ja hyvä yhteistoiminta

Henkilöstön osaamisen kehittämisessä painotettiin atk-osaamista, kielikoulutusta, mediataitojen hallintaa, sähköistä viestintää ja HELA-PROS-järjestelmien hallintaa.

Toimintakertomus 2005

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Huolehdimme kaupungin ympäristö- ja kestävän kehityksen ohjelmien valmistelusta ja seurannasta sekä ympäristöjohtamisen kehittämisestä. Tehtäviimme kuuluu myös vesistö- ja muu ympäristötutkimus, ympäristön tilan seuranta sekä ympäristövalistus ja -kasvatus.

Lisäksi huolehdimme ympäristövaikutusten arvioinnin, luonnonsuojelun, luonnonvarojen käytön, luonnon virkistyskäytön, maankäytön suunnittelun ja muun yhdyskuntasuunnittelun asiantuntijatehtävistä.

Ympäristötutkimuspäällikkö Päivi
Kippo-Edlund

Ympäristönsuojelun kehittäminen

- Helsingin ekologisen kestävyys ohjelma
- Ympäristöjohtaminen ja ympäristöraportointi
- Yleisurheilun MM-kisojen Ecomass-hanke
- Kestävän kehityksen seuranta
- Tutkimukset ja selvitykset

Tutkimus- ja julkaisutoiminta

Ympäristövaikutusten arviointi

- Ilmansuojelu, melu ja liikenne
- Konsultointi yhdyskuntasuunnittelussa

Luonnonsuojelu

- Luontotietojärjestelmä ja
luontokartoitukset

Ympäristökasvatus

- Harakan luontokeskus
- Harakan luontokoulu
- Saariseikkailut
- Luontoretket
- Kurssit
- Näyttelyt
- Yhteistyö- ja kehittämishankkeet
- Meri minussa -hanke

Tulevaisuuden toimintalinjat

Ympäristönsuojelun kehittäminen

Helsingin ekologisen kestävyys ohjelma (HEKO)

Kaupunginvaltuuston kesäkuussa hyväksymän [Helsingin ekologisen kestävyys ohjelman](#) teemoja ovat kasvihuonekaasujen vähentäminen, luonnon monimuotoisuus, kaupunkirakenne ja liikenne, rakennustoiminta, kaupungin hankinnat sekä ympäristöjohtaminen ja ympäristökasvatus. Ohjelman 25 osatavoitetta konkretisoidaan 54 toimenpiteen avulla. Kaupungin virastot ja laitokset vastaavat toimenpiteiden toteuttamisesta.

Ohjelman seuranta ja arviointia varten perustettiin johtoryhmä, johon kuuluu muun muassa ympäristönsuojelun kannalta merkittävimpien hallintokuntien virastopäälliköt. Johtoryhmä kokoontui kaksi kertaa ja hyväksyi ohjelman seuranta-aikataulun. Myös ohjelman valmisteluvaiheessa perustetut teemaryhmät, joissa on mukana eri virastojen ja sidosryhmien asiantuntijoita, seuraavat osaltaan ohjelman toteutumista.

Ympäristöjohtaminen ja ympäristöraportointi

Helsingin kaupungin ympäristöjohtamisen kehittämistä varten perustettiin asiantuntijaryhmä.

Vuoden 2004 [ympäristöraportti](#) käsiteltiin kaupunginvaltuustossa 22.6. Raportista painettiin edellisvuosien tapaan ainoastaan tiivistelmä, ja koko raportti julkaistiin Internetissä. Raportin rakennetta selkiinnettiin kuuden suurimman suomalaisen kaupungin kestävän kehityksen raportointiryhmän linjausten pohjalta.

Aiempaan tapaan raportissa tuotiin esiin muutamia hyviä esimerkkejä kaupungin ympäristöasioiden hoidosta, kuten nuorisosiainkeskuksen paperiton johtoryhmä sekä Ala-Malmin peruskoulun ympäristöagentit.

Yleisurheilun MM-kisojen Ecomass-hanke

Ympäristökeskus osallistui kesän 2005 Yleisurheilun maailmanmestaruuskilpailujen ympäristöohjelman suunnitteluun ja toteutukseen osana TKK-dipolin koordinoimaa [ECOmass-hanketta](#). Tämän EU:n LIFE-rahoitteisen hankkeen lopputuotoksena valmistuu ekotehokkaan massatapahtuman käsikirja, jota voidaan soveltaa tulevissa Helsingissä järjestettävissä suur tapahtumissa.

ECOmass-hanke tuotti hyviä kokemuksia ja tuloksia useilla ympäristönsuojelun aloilla, kuten jäteneuvonnassa, biohajoavien astioiden käytössä, liikennejärjestelyissä ja tuulisähkön käytössä. Ympäristökeskus selvitti myös kisojen väliaikaisrakenteiden materiaalivirtojen hallintaa.

Kestävän kehityksen toimintaohjelman toteutuksen seuranta ja arviointi

Helsingin kestävän kehityksen yleisindikaattoreita eli A-indikaattoreita päivitettiin ja täydennettiin yhteistyössä tietokeskuksen kanssa. Raporttiluonnos valmistui vuodenvaihteessa.

Suomen kuusi suurinta kaupunkia (kuutoskaupungit) jatkoivat yhteistyötään vertailukelpoisten kestävän kehityksen seurannan mittareiden kehittämiseksi.

Helsingin kestävän kehityksen toimintaohjelman toteutuksen seuraamiseksi ja arvioimiseksi ympäristökeskus valmisteli kaikille kaupungin hallintokunnille kohdistettua seurantakyselyä. Kyselyn tulosten pohjalta laadittava seurantaraportti sekä päivitetty A-indikaattoriraportti esitellään kaupunginvaltuustolle vuoden 2006 aikana.

Tutkimukset ja selvitykset

Helsingiläisten ympäristöasenteita ja -käyttäytymistä tutkittiin kyselytutkimuksen avulla. Tämä selvitys (Helsingin kaupungin tietokeskus tutkimuksia 2005:5) oli neljäs yhteistyössä tietokeskuksen kanssa toteutettu ympäristöasennekysely. Ensimmäinen tehtiin vuonna 1989.

Keskeinen tutkimuskohde oli ympäristönsuojelun asema muiden tärkeäksi koettujen arvojen joukossa. Näitä muita muuttujia olivat kulutuksen lisäys, kulutuserojen tasoittaminen ja työttömyyden vähentäminen. Ympäristönsuojelun merkitys helsinkiläisille on muiden yh-teiskunnallisten tavoitteiden joukossa kaikissa tähänastisissa tutkimuksissa ollut suuri. Vuonna 2005 arvostus oli edelleen yli 70 prosenttia. Tutkimuksessa selvitettiin myös helsinkiläisten suhtautumista liikenneongelmien ratkaisuun, lajitteluun ja kierrätykseen, ostospäätöksiin vaikuttaviin tekijöihin sekä helsinkiläisten luontosuhdetta. Tutkimus osoitti myös, että myönteiset asenteet eivät kuitenkaan aina ulotu arkipäivän tekoihin.

Osana Helsingin ekologisen ohjelman toteuttamista ympäristökeskus selvitti yhteistyössä sosiaaliviraston kanssa leikkipuistojen jätehuoltoa ja kompostointia.

Koko pääkaupunkiseudun ja sen kuntien ekologisen jalanjäljen laskentatyötä jatkettiin kuntien ja Kuntaliiton yhteistyönä. Laskentamenetelmänä käytettiin uutta WWF:n kansainväliseen käyttöön lanseeraamaa Best Foot Forward –laskentamallia. Työn aikana kävi kuitenkin ilmi, että uuteen laskentamalliin sisältyy merkittäviä virhemahdollisuuksia. Mm. Suomen ympäristökeskus selvitti loppuvuodesta, miten mallia voisi parantaa.

Kertomusvuonna laadittiin selvitys Helsingin kestävän kehityksen prosessin edistymisestä suhteutettuna Euroopan kaupunkien kestävän kehityksen kampanjan vuonna 2004 julkaisemaan Aalborg Commitments -tavoite- ja sitoumuslistaukseen.

Vihreä hotelli -tunnuksen myöntäminen majoitusyrityksille päätettiin voimavarojen riittä-mättömyyden takia lopettaa. Päätöksestä lähetettiin tiedote projektin ohjausryhmälle sekä neljälle Vihreä hotelli -tunnuksen saaneelle hotellille.

Ympäristötutkimus

Merialueen seuranta

Ympäristökeskus kerää tietoja kaupungin vesiympäristön tilasta ja sen muuttumisesta sekä osallistuu aktiivisesti erilaisiin yhteistyöhankkeisiin Helsingin ja Espoon edustan sekä Suomenlahden tilan seurannassa. Julkisen valvonnan alaisena vesientutkimuslaitoksena ympäristökeskus hoitaa tilausten tai sopimusten perusteella kaupungin eri hallintokunnille vesistöjen velvoitetarkkailuja ja tarjoaa rajoitetusti esimerkiksi näytteenottopalveluja ulkopuolisille asiakkaille.

Vuonna 2005 vesistötutkimuslaboratoriossa analysoitiin 1 240 vesinäytettä (klorofylli- ja perustuotantomääritykset), 37 kvantitatiivista kasviplanktonnäytettä, 80 kvalitatiivista kasviplanktonnäytettä, 40 mikrokystiini-levämyrkkynäytettä, 48 eläinplanktonnäytettä ja 16 pohjaeläinnäytettä.

Aphanizomenon ja *Nodularia* -sinilevää

Merkittävin vesistötutkimushanke oli Helsingin ja Espoon kaupunkien jätevesien vesistövaikutusten yhteistarkkailu Helsingin merialueella. Siinä seurattiin jätevesien johtamisen aiheuttamia muutoksia merialueella. Tammikuun alussa tapahtuneen meriveden nousun aiheuttamien jätevesiylivuotojen vaikutuksia seurattiin tehostetusti.

Helsingin vesialueen sedimenttien haitta-ainepitoisuuksien selvityksessä erityisen korkeita orgaanisten tinayhdisteiden pitoisuuksia havaittiin mm. Länsisataman edustalla, Kruunuvuorenselällä ja Vartiokylänlahden edustalla. Orgaanisten tinayhdisteiden pääasiallinen lähde on veneiden ja alusten pohjissa käytetyt eliöiden estomaalit. Päästölähteet ovat vähentyneet vuodesta 1991 alkaen. TBT-maalien täyskielto tulee voimaan vuonna 2008.

Laajalahden ja Seurasaarenselän sisäistä kuormitusta käsittelevät tutkimusraportit valmistuivat. Sedimentin potentiaalinen fosforivarasto oli molemmilla alueilla suuri. Raporttien mukaan fosforin sitoutumispaikkojen määrä on oleellisesti vähentynyt, joten tuleva fosfori ei juuri enää pysty sitoutumaan sedimentin rautayhdisteisiin hapellisissa oloissa.

Myrkyllisten sinilevien esiintymistä Helsingin uimarannoilla ja saaristossa seurattiin edelliskesien tapaan. Tutkimuksessa oli ympäristökeskuksen lisäksi mukana muun muassa Suomen ympäristökeskus ja HUS:n Myrkytystietokeskus sekä Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys. Lisäksi osallistuimme Merentutkimuslaitoksen sinilevien fosforinkäyttöä selvittävän tutkimuksen näytteenottoon.

Helsingin purojen veden laadusta, valuma-alueista, luonnonympäristöstä ja roskaisuudesta laadittiin julkaisu. Helsingissä virtaa yli 25 puroa. Puroista 22:lle tehtiin ajantasaiset kartoilla esitetyt valuma-alue-rajaukset. Purojen happitilanne oli yleensä heikohko.

Kuutamouimareita Töölönlahdella elokuussa

Vuonna 2001 kaupunginhallitus päätti parantaa Töölönlahden tilaa johtamalla merivettä Seurasaarenselältä. Lisäveden johtaminen Humallahdelta Töölönlahteen aloitettiin 18.8.2005. Syksyllä vesi kuitenkin virtasi teknisten ongelmien vuoksi vain osan aikaa. Ympäristökeskus seurasi lahden veden laadun kehitystä. Syksyllä ei vielä havaittu muutoksia veden laadussa.

Luonnonsuojelu

Helsingin kaupungin luonnonsuojeluohjelman 2007-2016 valmistelu käynnistettiin.

Haltialan kolmen luonnonsuojelualueen (Ruutinkosken lehto, Haltialan aarnialue ja Pitkäkosken rinnelehdot) hoito- ja käyttösuunnittelua jatkettiin. Ruutinkosken lehdestä laadittiin myös uusi esite. Haltialan metsäalueella tehtiin linnuston ja pohjaveden korkeuden seuranta. Alueen neljännen suojelualueen, Niskalan arboretumin, suunnittelua jatkettiin rakennusviraston apuna.

Hoito- ja käyttösuunnitelma Helsingin kaupungin omistamille osille Östersundomin lintuvesistä Sipoossa päivitettiin. Helsingin kaupungin Espoossa omistaman kolmen Natura-alueen (Luukki, Pirttimäki ja Hakjärvi) rauhoitusesitysten valmistelua jatkettiin mm. vuorovaikutuksessa ulkoilujärjestöjen kanssa. Uutelan Skatanniemen rauhoitusesityksen uudelleenvalmistelu sekä hoito- ja käyttösuunnitelman päivittäminen aloitettiin. Kruunuvuoren alueen luontoarvoja inventoitiin yhteistyössä kaupunkisuunnitteluviraston kanssa. Tuloksia hyödynnetään jatkossa myös Kruunuvuoren lammelle perustettavan suojelualueen hoito- ja käyttösuunnitelmassa.

Haltialan metsäluonnon selvitys jatkui vuonna 2005

Ympäristökeskus osallistui myös eri virastojen maankäytön, luonnon hoidon ja virkistyskäytön suunnitteluhankkeisiin.

Projektisuunnitelmaluonnos Helsingin luonnon monimuotoisuuden turvaamiseksi valmistui. Hankkeelle haettiin rahoitusta ympäristöministeriöstä vuosille 2006-2007. Myös Luonnon monimuotoisuus linnoitteilla (LUMOLI) -hankkeelle haettiin ympäristöministeriön rahoitusta.

Luontotietojärjestelmä ja luontokartoitukset

Helsingin kaupungin intranetissä toimivan luontotietojärjestelmän avulla välitetään luontotietoja kaupungin eri virastoille. Järjestelmän sisältöä täydennettiin arvokkaiden kasvillisuus- ja kasvistokohteiden täydennyskartoituksella siten, että kasviaineisto vuosilta 1991-93 päivitettiin maastokartoituksin. Koko kasviaineiston päivitys saataneen päätökseen vuonna 2006.

Helsingin saariston luotojen linnuston seurantaa jatkettiin aiempaan tapaan.

Tutkimus- ja julkaisutoiminta

Ympäristökeskus tuottaa ja välittää riittävää, ajankohtaista ja luotettavaa tietoa Helsingin ympäristön tilasta ja elintarvikkeiden laadusta sekä suunnitelmien ja hankkeiden ympäristö- ja terveysvaikutuksista. Ympäristökeskuksen tutkimustoiminnan painopistealueita olivat luontotutkimukset ja Helsingin purojen tila. Ympäristökeskuksen sarjoissa ilmestyi [kahdeksan julkaisua](#) ja [seitsemän monistetta](#) luonto-, vesistö-, ympäristönsuojelu- ja ympäristöterveysaloilta.

Ympäristövaikutusten arviointi

Ilmansuojelu, melu ja liikenne

Ulkoilman hiukkaspitoisuudelle asetettu vuorokausiraja-arvo ylittyi Helsingissä vuosina 2003 ja 2005. Vuoden 2003 ylityksestä Runeberginkadun mittausasemalla Helsinki laati vuoden 2005 alussa ilmanlaatuasetuksen mukaisen selvityksen Uudenmaan ympäristökeskukselle, joka toimitti sen edelleen ympäristöministeriölle raportoitavaksi EU:lle. Ylityksen arvioitiin johtuneen ensisijaisesti talvihiekoituksesta. Selvitykseen liittyi kuvaus katuosuuksista, joissa raja-arvon ylittyminen on arvioitu mahdolliseksi.

Vuonna 2005 raja-arvo ylittyi Hämeentien ja Mannerheimintien mittausasemilla. Helsinki laati

ylityksistä ilmoituksen Uudenmaan ympäristökeskukselle ja ympäristöministeriölle. Vuoden 2005 ylityksistä kaupunki tulee toimittamaan selvityksen vuoden 2006 kesäkuuhun mennessä.

Typpidioksidin vuosiraja-arvo ylittyi vuonna 2005 Mannerheimintien ja Hämeentien mittausasemilla. Ylitykset johtuivat pääosin liikenteen päästöistä. Ilmanlaatuasetuksen (711/2001) 12 § mukaan kunnan on raja-arvon ylittyessä laadittava ja toimeenpantava suunnitelmia tai ohjelmia, joilla typpidioksidin raja-arvon ylittyminen estetään 1.1.2010 mennessä. Suunnitelmat tai ohjelmat tulee laatia viimeistään 18 kuukauden kuluessa sen vertailujakson päättymisestä, jona raja-arvo on ylittynyt. Raja-arvojen ylitysten johdosta Helsingin kaupunki tulee laatimaan toimenpideohjelman pitoisuuksien alentamiseksi. Toimenpideohjelma on osa pääkaupunkiseudun ilmansuojeluohjelmaa.

Ympäristökeskus osallistui katupölyhaittoja koskevan suunnitelman ennaltaehkäisevien toimenpiteiden kehittämiseen ja tutkimukseen. Keväisiä katupölyepisodeja torjuttiin suunnitelman mukaisesti. Vuonna 2004 tehdystä katujen kastelusta kalsiumkloridiliuoksella valmistui tutkimus, jonka mukaan kastelu alensi hiukkaspitoisuuksia noin kahden viikon ajan. Rakennusviraston, Stadian, Nordic Envicon Oy:n, YTV:n sekä Vantaan ja Espoon kaupunkien kanssa aloitettiin hanke, jossa tutkitaan, miten katujen kunnossapidon toimenpiteet ja katujen kevätpuhdistus vaikuttavat katupölyn määrään ja koostumukseen. Ympäristökeskus on hankkeen vetäjänä.

Ympäristökeskus avasi Autottomana päivänä 22.9. Internet-sivuillaan sekä yksityisille ihmisille että työpaikoille tarkoitetun [Luovasti töihin –sivuston](#). Se on osa ympäristökeskuksen ja Helsingin Energian Työmatkaliikkumisen ohjaus –hanketta (LIKKIS). Sivusto edistää joukkoliikenteen käyttöä, kävelyä ja pyöräilyä sekä ekotehokasta auton käyttöä työmatkaliikenteessä. Hanke kuului liikenne- ja viestintäministeriön koordinoimaan Liikkuva Suomi –työohjelmaan, ja sitä rahoittivat myös ympäristöministeriö ja liikenne- ja viestintäministeriö.

Hankkeen aikana ympäristökeskuksessa laadittiin työmatkasuunnitelma, jonka johtoryhmä hyväksyi syyskuussa. Suunnitelman toteutusta seurataan osana viraston laatu- ja ympäristöjärjestelmää.

Ympäristökeskus koordinoi Helsingin kaupungin, ympäristöministeriön, ratahallintokeskuksen, Ilmailulaitoksen ja Tiehallinnon yhteistyönä valmistelemaa ympäristönsuojelulain mukaista meluselvitystä ja meluntorjuntasuunnitelmaa.

Ympäristökeskus osallistui Autottoman päivän ja Liikkujan viikon järjestelyihin ja YTV:n Liikenteen energiankulutus ja päästöt –esiselvityksen ohjaukseen

Konsultointi yhdyskuntasuunnittelussa

Ympäristökeskuksen asiantuntijat osallistuivat Länsiraitteen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn ja Malminkartanon täyttömäen laajennuksen ohjausryhmiin, asunto-ohjelmasihteeristöön, Vuosaaren satamahankkeen jatkosuunnitteluun ja vaikutusten seurantaan, Laajasalon öljysatama-alueen yhteistoimintaryhmään, energiansäästöneuvottelukuntaan ja YTV:n ilmastostrategian valmisteluun. Lisäksi ympäristökeskus oli mukana Tekniikan edistämiskeskuksen rahoittamassa Palveluilla parempaan materiaalitehokkuuteen –hankkeen johtoryhmässä, kauppa- ja teollisuusministeriön energia- ja ilmastopäätöskäytännön uudistamisen työryhmässä, Töölönlahden toteutusprojektissa, ympäristöministeriön Melutta-hankkeen ohjauksessa, pyöräilytyöryhmä Sykkelissä sekä useissa YTV:n työryhmissä.

Laajasalon öljysatama kuumailmapallosta nähtynä

Ympäristölautakunta ja -keskus antoivat lausunnot muun muassa 51 asemakaavaehdotuksesta, yhdestä asemakaavaluonnoksesta, kahdesta kaavamuutoshakemuksesta, neljästä osayleiskaavaehdotuksesta ja kaavoitus- ja liikennesuunnitteluohjelmasta. Ympäristökeskus lähetti kaupunkisuunnitteluvirastolle kommentit 61 asemakaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmista. Lisäksi annettiin lausunnot YVA-lain muutosehdotuksista, Pääkaupunkiseudun pääteiden meluntorjuntaohjelmasta 2005-2025 ja valtakunnallisesti merkittävistä rakennetuista kulttuuriympäristöistä sekä valmisteltiin vastaus kaupunginvaltuutetun tekemään ongelmajättekyselyyn.

Ympäristökasvatus

Harakan luontokeskus

Harakan luontokeskus talviasussaan

Kaikille avoin Harakan luontokeskus Harakan saarella esittelee merellistä Helsinkiä sekä Suomenlahden saaristoa, vedenalaista elämää ja murtovesiluonnetta sekä Itämeren ympäristökysymyksiä.

Luontokeskus tarjoaa ympäristökasvatuspalveluita päivähoidolle, kouluille ja muille oppilaitoksille. Harakka toimii myös ympäristökasvatuksen kehittämiskeskuksena tuottamalla materiaaleja ja projekteja yhteistyössä mm. tutkijoiden ja taiteilijoiden kanssa.

Vuonna 2005 luontokeskus oli avoinna yleisölle 3.5. - 30.9. tiistaista perjantaihin klo 10 - 17 ja viikonloppuisin klo 12 - 16. Palvelut tavoittivat hyvin asiakkaansa. Esimerkiksi luontokouluun, saariseikkailuihin ja retkille oli ylen määrin tulijoita. Harakan vierailijoista lähes puolet osallistui erilaisiin opastus- ja opetustapahtumiin. Vierailijoita oli edellisten vuosien tapaan noin 10 000.

Harakan luontokoulu

Luontokouluun osallistui kaikkiaan 55 peruskouluryhmää (1 132 oppilasta). Opetusryhmät olivat peruskoulun 3. - 9. luokkia. Luokat tutustuivat saaristoluontoon ja Itämereen yhden tutkimuspäivän ajan. Opetusvirasto kustansi luontokouluavustajan palkkion.

Saariseikkailut

Saariseikkailuita Harakassa järjestettiin yhteensä 69. Näistä 58 pidettiin päivähoidon ryhmille ja 11 tilauksesta. Jälleen suuren suosion saivat sunnuntaisin järjestetyt yleisölle avoimet, erityisesti perheille suunnatut saariseikkailuretket, joille osallistui keskimäärin 60 henkeä/retki. Kaikkiaan saarella seikkaili 1 529 henkeä.

Saariseikkailulle kehitettiin uusi sisältö Sampon seikkailut muinaisissa merissä -kirjan pohjalta. Lapset pääsivät tutustumaan Itämeren menneisyyteen ja muutoksiin sekä eläytymään muinaiseen mereen oman toiminnan kautta.

Luontoretket

Opastettuja luontoretkiä Helsingin lähiluontoon järjestettiin 38 ja niille osallistui yli 2 000 retkeläistä, keskimäärin 54 henkeä/retki. Suosituimmat retket olivat Harakan saaren sammakoiden kutupuuhat ja lepakkoretki, Töölönlahden kaupunkilinnut sekä arktinen muutto. Luontoretket järjestettiin yhteistyössä Gardenia-Helsingin kanssa. Tilausretkiä Harakkaan järjestettiin 63 ja niihin osallistui 1 502 henkeä.

Kurssit

Kurssien suunnittelussa ja tiedottamisessa tehtiin jälleen seudullista yhteistyötä. Helsingin, Espoon ja Vantaan luontokeskusten järjestämät ympäristökasvatukselliset kurssit julkaistiin yhteisesitteessä, joka lähetettiin kaikille seudun kouluille ja päivähoidon toimipisteisiin.

Kalakurssilaisia elementissään

Harakan luontokeskuksen järjestämien ympäristökasvatus- ja luontokurssien aiheita olivat kaupunkiluonto, kevätseuranta, kalat, lähiluonnon ötökät, Vihreä lippu –vesikoulutus ja luontotaidetta lähiluonnossa. Kurssien kohderyhmänä ovat opettajat ja päivähoiton henkilöstö.

Näyttelyt

Harakan luontokeskuksen rantavajan akvaariot ja historiallisiin kasematteihin levittäytyvä Sama meri kaikissa meissä -näyttely olivat avoinna jo kuudetta vuotta. Näyttelyä täydennettiin Helsingin ja Tallinnan satamaterminalleille Meri minussa -hankkeen näyttelyosioilla. Luontotaloon tehtiin pienimuotoinen näyttely saariston kasveista. Lisäksi koottiin Helsingissä esiintyvistä lokeista kertova näyttelyosio Stadin Slangi ry:n 10 -vuotisnäyttelyyn kaupungintalolla.

Yhteistyö- ja kehittämishankkeet

Uudenmaan ja Kaakkois-Suomen ympäristökeskusten vetämän Lintulahdet Life –hanke tuotti kouluille säänkestävät kosteikkokortit sekä edellisvuonna kehitetyistä kosteikkoretkistä Kosteikkoretkiä kaiken ikäisille -oppaan luonnoksen.

Ympäristökasvatuspalvelujen, kuten kurssien ja retkien, suunnittelussa ja toteuttamisessa tehtiin jälleen laajaa yhteistyötä lähikuntien, Uudenmaan ympäristökeskuksen, opetusviraston, sosiaaliviraston, Gardenia-Helsingin, Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskuksen ja Suomen ympäristökasvatuksen seuran kanssa. Uudenmaan ympäristökasvattajien yhteistyötä suunnitteleva tapaaminen järjestettiin yhdessä Vantaan, Espoon ja Hyvinkään kanssa.

Arabian peruskoulu valittiin keväällä uudeksi Viikin-Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueen kummikouluksi. Huhtikuussa Viikin Pornaistenniemenellä järjestettiin siivoustalkoot, joihin Arabian koululaiset osallistuivat.

Päivähoidon ympäristökasvatusverkostoon kuuluu noin 100 pienten lasten ympäristökasvatuksen parissa työskentelevää henkilöä. Verkostolle lähetettiin tietoa tapahtumista ja ajankohtaisista asioista.

Ympäristövastuulliseen arkeen kannustavan ja opastavan, verkossa toimivan [Ekohaasteen](#) tunnetuksi tekemiseksi järjestettiin kaupungin työntekijöille ja koululaisille kohdistettu kevätkampanja. Ekohaaste-julistetta levitettiin mm. kouluihin ja kirjastoihin.

Meri minussa –hanke

Ympäristökeskuksen koordinoiman [Meri minussa -hankkeen](#) tavoitteena oli avata noin kolmen miljoonan Suomenlahden laivamatkustajan silmät näkemään ympäröivän meremme arvo. Hankkeessa vietiin tietoa ja elämyksiä sinne, missä ihmiset jo valmiiksi ovat. Helsingin ja Tallinnan vilkkaisiin laivaterminalleihin rakennettiin näyttelyitä ja infomajakoita, jotka kuvaavat näiden kahden erilaisen rannikon syntyä sekä Suomenlahden herkkää elämää, jonka hyvinvointiin me mantereella asuvat vaikutamme. Näyttelyt olivat terminalleilla 5.6.2004 - 30.7.2005.

Vedenalaista taidetta

Terminaaleissa jaettiin myös Laivamatkustajan merikarttaa, jonka avulla Helsingin ja Tallinnan väliä vesitse matkaavat voivat seurata ohi kiittäviä saaria, majakoita ja lintuja sekä saada niistä kiinnostavaa lisätietoa.

Suomenlahti- alkumerestä nykymereksi -kirja julkistettiin 2.5. Kirja jaettiin mm. kirjastoihin ja kouluille ja sai erittäin myönteisen vastaanoton. Hankkeen päätösseminaari pidettiin keväällä Suomenlinnassa.

Tulevaisuuden toimintalinjat

Ympäristönsuojelu- ja tutkimus on kunnan lakisääteinen tehtävä ja painottuu vahvasti ympäristöongelmien ehkäisyyn. Ennaltaehkäisy on taloudellisesti tuloksekkain tapa vaikuttaa ympäristöasioissa.

Voimavarojen optimaaliseen suuntaamiseen kiinnitetään jatkossa huomiota. Harakan luontokeskuksen ylläpito on toistaiseksi täysin työllistettävien ja muun määräaikaisen työvoiman varassa. Ympäristötiedon kokoaminen yhteen, jotta tieto olisi aikaisempaa paremmin kuntalaisten ja päätöksentekijöiden saatavilla, on merkittävä lähiajan haaste. Sähköisen ympäristötilaston valmistumisen myötä myös ympäristön tilan seuranta tulee olemaan aikaisempaa kokonaisvaltaisempaa.

Helsingin ympäristöpolitiikan mukaisesti ympäristöjohtamista, ympäristöasioiden tavoitteellista hallintaa, tullaan virastoissa ja laitoksissa kehittämään. Ympäristökeskuksen ympäristöjohtamisasiantuntemusta suunnataan siihen.

Ilmastonmuutoksen vaikutusten arviointi ja hallinta korostuu lähivuosina pääkaupunkiseudun ilmastostrategian valmistuttua. Helsingissä ilmastonmuutoksen hillitsemiseen tarvittaviin toimiin on syytä ryhtyä aikaisempaa tavoitteellisemmin.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Toimintakertomus 2005

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

[Helsinki-haku](#)

Ympäristöterveys

Ympäristöterveysyksikkö valvoo elintarvikkeiden laatua ja terveellisyttä. Lisäksi se valvoo elintarvikelaitoksia, talous- ja uimavettä, kulutustavaroiden ja -palveluiden turvallisuutta sekä yleisten alueiden ja tilojen hygieenisyyttä. Yksikön tehtäviin kuuluu myös eläinsuojelu ja kuluttajaneuvonta.

Ympäristöterveyspäällikkö
Antti Pönkä

- Elintarvikevalvonta
- Kuluttajaneuvonta
- Terveysvalvonta

- Tuoteturvallisuus
- Eläinten hyvinvoinnin valvonta
- Tulevaisuuden toimintalinjat

Elintarvikevalvonta

Elintarvikevalvonnan tärkeimpiä tavoitteita on omavalvonnan kattavuuden ja toimivuuden lisääminen. Ympäristökeskus on vuodesta 1995 lähtien tehnyt omavalvontasuunnitelmamalleja toiminnanharjoittajien avuksi. Etenkin pienehköissä yrityksissä mallit ovat helpottaneet omavalvonnan käyttöönottoa. Koko henkilökunnan perehdyttäminen ja omavalvonnan jatkuva kehittäminen, usein osana laatu järjestelmää, takaa turvalliset elintarvikkeet.

Kertomusvuoden lopussa omavalvontasuunnitelma oli käytössä 95 prosentissa tuotantolaitoksista, 93 prosentissa suurtalouksista ja 88 prosentissa elintarvikemyymälöistä. Tarkastuksia elintarvikehuoneistoihin tehtiin lähes 6 000.

Omaavalvonnan toteutumista ja elintarvikkeiden laatua seurattiin myös mikrobiologisista näyttein. Mikrobiologisia elintarvikenäytteitä otettiin 3 022. Näytteenottoa kohdistettiin toiminnan riskin mukaisesti erityisesti ravitsemusliikkeisiin ja ensisaapumistoimintaan. Kun näytteenottoa kohdistetaan tiettyihin elintarvikkeisiin, saadaan uutta tietoa kuluttajille ja voidaan selvittää pitkän aikavälin muutoksia.

Kunnan viranomaiset valvovat EU:n alueelta tuotavia eläinperäisiä elintarvikkeita ensisaapumispaikoissa. Maahantuontiyritysten ilmoitusten mukaan yhteisömaista tuotiin Suomeen Helsingin ensisaapumispaikkojen kautta näitä elintarvikkeita 9 854 erää, yhteensä noin 8,5 miljoonaa kiloa. Eristä oli 1 757 024 kg lihaa, 719 687 kg raakalihavalmisteita, 343 436 kg lihavalmisteita, 1 330 441 kg maitovalmisteita ja 4 299 001 kg kalastustuotteita. Kunnan valvontaviranomaiset tarkastivat 57 erää ja ottivat niistä näytteitä mikrobiologisiin tutkimuksiin. Kolmessa siipikarjanlihan maahantuontierässä, yhteensä 9 606 kg, todettiin terveydelle vaarallisia salmonellabakteereita. Erät hylättiin ja poistettiin markkinoilta.

Vuoden 2005 aikana ympäristökeskus osallistui seuraaviin elintarvikeviraston projekteihin:

- Selvitys hygieniasaamisesta
- Salaattien mikrobiologinen turvallisuus (EU-salaatit 2005)
- Muuntogeenisten aineiden esiintyminen elintarvikkeissa
- Keräilytuotteiden ja niistä valmistettujen elintarvikkeiden turvallisuus, laatu, tiedonsaanti ja jäljitettävyyden (Luonnontuoteprojekti)
- Pastöroidusta maidosta valmistettujen juustojen turvallisuus (EU2005-juustot)
- Varoitusmerkintähanke
- EVO 2005-siipikarja
- Siipikarjan vesipitoisuus -näytteenottoprojekti
- PAH-yhdisteet-projekti

Ympäristökeskuksessa selvitettiin 38 Elintarvikeviraston valvontapyyntöä. Suurin osa valvontapyyntöistä koski EU-maista maahantuotujen terveydelle vaarallisten elintarvikkeiden esiintymistä Helsingin alueella ja elintarvikkeiden virheellisiä tai puutteellisia pakkausmerkintöjä.

Hallinnollisia pakkotoimia, kuten elintarvikkeita koskevia kieltopäätöksiä tai elintarvikehuoneistoa koskevia määräyksiä tai uhkasakkoja, annettiin 22. Elintarvikkeita koskevia kieltopäätöksiä oli maahantuontierät mukaan lukien 11. Useimmat kieltopäätökset annettiin puutteellisesti merkittyjen tai vanhentuneiden elintarvikkeiden takia. Kielletyt elintarvikkeet poistettiin markkinoilta ja määrättiin hävitettäväksi.

Elintarvikehuoneistojen ja tuotantolaitosten tiloja ja toiminnan hygieniää koskevia määräyksiä annettiin 9. Yhden ravintolan toiminta kiellettiin väliaikaisesti ja yhden tuotantolaitoksen toimintaa rajoitettiin puutteellisen hygienian ja siitä aiheutuvan terveysvaaran vuoksi. Yksi ympäristökeskuksen antaman kieltopäätöksen noudattamatta jättäminen ilmoitettiin edelleen esitutkintaviranomaisille.

Elintarvikevalvontaan liittyviä valituksia käsiteltiin 663. Näistä 34 oli ruokamyrkytys-epidemiaepäilyjä ja 68 yksittäisiä ruokamyrkytys-epäilyjä. Elintarvikkeiden laatua koskevia valituksia käsiteltiin 103 ja yleiseen hygieniaan liittyviä valituksia 55.

Kansallinen elintarvikelainsäädäntö on uusiutumassa. Hygieni- ja elintarvikelaki sekä terveydensuojelulain elintarvikevalvontaa koskevat osat yhdistyvät uudeksi yhteiseksi elintarvikelaki. Elintarvikehuoneistojen säännöllinen valvonta tulee uuden lainsäädännön myötä maksulliseksi. Elintarvikelaki tulee voimaan 1.3.2006. Tähän ympäristökeskus valmistautui käynnistämällä elintarvikevalvontasuunnitelman, maksutaksan ja elintarvikehuoneistojen tarkastuslomakkeiden uusimisen.

Lisäksi ympäristökeskus antoi lausuntoja uusista lainsäädäntöhankkeista ja ohjeista ja ympäristökeskuksen asiantuntijoita oli mukana mm. ministeriöiden ja elintarvikeviraston työryhmissä.

Ympäristökeskus valvoi tupakkalain toteutumista ravitsemisliikkeissä muiden tarkastusten yhteydessä. Ympäristökeskus osallistui Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen vuoden 2005 valvontakampanjaan Tupakkalain toteutuminen ravintoloissa ja muissa ravitsemisliikkeissä.

Terveysvalvontaan liittyviä valituksia käsiteltiin 535. Hajuvalitukset (59 kpl) liittyivät mm. ravitsemisliikkeistä asuntoihin tulevaan hajuun ja tupakansavuun. Ravintolamelua sekä ilmanvaihdosta ja kylmälaitteista johtuvia meluvalituksia käsiteltiin 89. Jätehuoltoon ja roskaantumiseen liittyviä valituksia käsiteltiin 178 sekä rottavalituksia 86.

Kuluttajaneuvonta

Kuluttajaneuvontapalvelut olivat edellisvuosien tapaan erittäin kysyttyjä. Toimintaa luonnehtivat asiaruuhkat, kiire ja kuluttajaneuvontaan työstettäviksi jääneiden tapausten monimutkaisuus.

Kuluttajaneuvonta opastaa kuluttajia tavaroiden, palveluiden ja asuntojen kauppaa koskevissa kysymyksissä sekä selvittelee ja sovittelee niihin liittyviä kuluttajan ja elinkeinonharjoittajan välisiä ristiriitatilanteita. Tavoitteena on parantaa kuluttajan asemaa ja edistää kuluttajan oikeuksien toteutumista antamalla tietoja ja auttamalla kuluttajansuojakysymyksissä.

Yhteydenottoja kuluttajaneuvontaan tuli kaikkiaan 5 794. Yhteydenottoja oli 1 000 edellis-vuotta vähemmän, mikä johtuu aikaa vievien tapausten lisääntymisestä ja EU-kuluttajaneuvonnan ja sen henkilöstön siirtymisestä Kuluttajavirastoon.

Kuluttajaneuvonnan yhteydenotoista 75 prosenttia oli valituksia. Kuluttajaneuvojan apua tarvittiin noin 900 tapauksessa, jotka tuottivat noin 3 000 selvittely- ja sovittelutoimenpidettä. Nämä olivat neuvotteluyhteydenottoja ja kirjelmiä elinkeinonharjoittajille, yhteydenottoja viranomaisiin ja avustamista asiakirjojen laadinnassa. Vain 4,1 prosenttia valitustapauksista jouduttiin ohjaamaan kuluttajavalituslautakuntaan tai Kuluttajavirastoon. Muille viranomaisille ja neuvontajärjestöille ohjattiin 8,8 % yhteydenotoista. Selvitetäväksi ja soviteltavaksi jääneistä tapauksista yhä enenevä määrä oli monimutkaisia ja paljon työtä vaativia.

Eniten yhteydenottoja tuli asumiseen liittyvistä asioista, kuten asuntojen virheistä, asunto-kaupasta, asunnonvälityksestä, asuntoremonteista sekä huoneenvuokrakysymyksistä. Usein oli kyse asuntojen kosteusvaurioista ja remontin virheistä tai viivästymisestä sekä niihin liittyvistä korvauskiistoista. Monissa asuntoasioissa kuluttajaneuvojat pystyvät ehkäisemään ristiriitatilanteen syntymisen ja edistämään sopuratkaisua selventämällä vastuukysymyksiä ja kertomalla korvausperusteista ja -käytännöistä. Toisaalta monissa asunnon remonttia koskevissa tapauksissa tarvittiin yhteisymmärryksen edistämiseksi useita kuluttajaneuvojan yhteydenottoja osapuoliin.

Toiseksi eniten yhteydenottoja tuli autokaupasta ja autonkorjauksesta. Erimielisyyttä aiheuttivat tavaran virheet ja tiedonkuluongelmat. Runsaasti kuluttajia askarruttivat myös kodinkoneet, viihde-elektronikka ja tietokoneet sekä niiden huolto ja korjaaminen.

Kuluttajia huolestuttivat myös puhelimet, puhelin- ja Internet-liittymät sekä puhelin- ja Internet-operaattoreiden toiminta ja laskutus. Myös huonekaluja ja sisustusta koskevia yhteydenottoja oli runsaasti. Useimmiten oli kyse tavaran tai palvelun virheestä, viivästymisistä tai muista sopimukseen liittyvistä erimielisyyksistä.

Yleistä kuluttajavalistusta tehtiin ensisijaisesti yhteistyössä tiedotusvälineiden kanssa antamalla haastatteluja. Myös muutamia luentoja pidettiin. Vuoden lopulla valmistui kuluttajien toivoma esite, jossa annetaan neuvoja reklamaation tekoon.

Kuluttajaneuvonnan Internet-sivuilla on ollut runsaasti kävijöitä. Sivulla on myös yleisohjeita, miten toimia erilaisissa kuluttajansuojaan liittyvissä ongelmatilanteissa ja runsaasti aihepiiriin liittyviä linkkejä.

Kuluttajaneuvontapalveluiden kysyntä oli suurempi kuin tarjonta. Kulutuksen monimutkaistuva maailma lisää kuluttajien tietojen ja avun tarvetta. Resursseissa ollaan kaukana suosituksista ja niitä tarvittaisiin selkeästi lisää, jotta voimavaroja voitaisiin enemmän suunnata henkilökohtaiseen neuvontaan ja kuluttajien avustamiseen. Yleisen kuluttajavalistuksenkin keinoin autettaisiin kuluttajia, mutta siihen pitäisi voida panostaa enemmän.

Terveysvalvonta

Ympäristökeskus valvoi Helsingin Veden toimittamaa talousvettä sosiaali- ja terveysministeriön talousvesiasetuksen mukaisesti. Helsingin Veden valmistama talousvesi täytti hyvälle talousvedelle asetetut mikrobiologiset ja kemialliset laatuvaatimukset.

Ympäristökeskus otti Helsingin Veden valvontatutkimusohjelmassa vuosille 2004-2008 hyväksytyn vuosittaisen vähimmäisnäyttemäärän eli 445 talousvesinäytettä. Lisäksi otettiin 17 uusinta- ja lisänäytettä. Vähittäisnäyttemäärä perustuu Helsingin Veden Helsinkiin toimittamaan keskimääräiseen vesimäärään vuorokaudessa (147 000 m³/d). Määritykset kattavat sekä mikrobiologiset että kemialliset laatuvaatimukset ja -suositukset.

Uimaveden laatua valvottiin 27 yleisellä uimarannalla, joista neljä on Vantaanjoen ja muut merenrantojen uimarantoja. Uimarannoista 14 luokitellaan EU-uimarannoiksi eli niiden päi-vittäinen kävijämäärä on yli sata henkilöä. EU-uimarantojen listalta poistettiin kävijämäärän vähentymisen vuoksi Uunisaaren ja Suomenlinnan uimarannat sekä Seurasaaren uimala. Liikuntaviraston uimavalvojia oli 13 rannalla.

EU-uimarantojen mikrobiologinen laatu osoittautui hyväksi 12 uimarannalla, kun otettiin huomioon korvaavat uusintanäytteet. Lauttasaaren Merikylpylän ja Malmin uimarantojen vesinäytteet olivat laadultaan huonoja todennäköisesti siksi, että todennäköisesti sateiden aiheuttamat valumat vesistöön sekä lintujen ulosteet. Etenkin Lauttasaaren Merikylpylän uimarannalla havaittiin usein valkoposkikihanhia.

Uimarantavesinäytteitä otettiin EU-uimarantojen lisäksi 13 muulta uimarannalta. Kaikilla näillä uimarannoilla uimaveden mikrobiologinen laatu osoittautui hyväksi, kun otettiin huomioon korvaavat uusintanäytteet.

Sinilevien esiintymistä seurattiin jokaisella näytteenotokerralla ja loppukesästä myös erillisillä tarkastuksilla. Ensimmäiset sinilevähavainnot tehtiin heinäkuun loppupuolella. Heinä- ja elokuun vaihteessa sinilevää esiintyi ajoittain runsaasti Hietarannan, Munkkiniemen ja Seurasaaren uimarantavesissä sekä Seurasaaren uimalan uimavedessä. Vähäisiä määriä sinilevää havaittiin myös Pihlajasaaren, Uunisaaren, Suomenlinnan, Lehtisaaren, Mustasaaren, Rastilan, Laajasalon ja Tuorinniemen uimarantavesissä. Mikäli uimarantavedessä todettiin sinilevää, uimarannan ilmoitustaululle laitettiin tiedote asiasta ja viestimille lähetettiin tiedote. Sinilevien massaesiintymisiä ei kuitenkaan todettu yhdelläkään rannan vedessä.

Uimarantavesien laadusta ja sinilevätilanteesta tiedotettiin ympäristökeskuksen Internet-sivuilla sekä toimitettiin vähintään kerran viikossa tiedote viestimille. Uimarantojen ilmoitustauluilla tiedotettiin edellisen uimakauden valvontatutkimustuloksista ja uusimmista uimarantavesien tutkimustuloksista.

Ympäristökeskus valvoi yleisten uimahallien ja maauimaloiden vedenlaatua. Säännöllisen valvonnan ja näytteenoton piirissä oli 15 uimahallia ja kaksi maauimalaa. Uimahalleissa ja maauimaloissa on laadittu säännöllistä valvontaa varten laitospohjainen valvontatutkimus-ohjelma. Ohjelmaan on sisällytetty asetuksen mukainen näytteenotto. Näytteenottotiheys määräytyy uimahallin vuosittaisen kävijämäärän mukaan.

Helsingin uimahalleissa allasvesien mikrobiologinen, fysikaalinen ja kemiallinen laatu oli yleensä hyvä.

Tuoteturvallisuus

Ympäristökeskus osallistui valtakunnalliseen kuntosalien turvallisuutta selvittävään valvontaprojektiin. Projektin yhteydessä tarkastettiin 15 kuntosalia ja 7 kuntosaliin tehtiin jälkitarkastus. Uimahallien ja -altaiden turvallisuustarkastuksia jatkettiin. Helsingissä sijaitsevien ratsastustallien turvallisuus tarkastettiin Kuluttajaviraston ohjeiden mukaisesti.

Päiväkotien ja koulujen piha-alueiden turvallisuuden tarkastuksia jatkettiin. Uimarantojen hygieniatarkastusten yhteydessä tarkastettiin kaikkien yleisten uimarantojen pelastautu-misvälineet ja selvitettiin mahdolliset riskitekijät.

Kuluttajapalvelujen tarkastuksia tehtiin yhteensä 75 ja ne liittyivät mm. kuntosalien ja rat-sastustallien turvallisuuteen. Kulutustavaroihin liittyviä tarkastuksia tehtiin 104. Kulutusta-varatarkastukset olivat lähinnä Kuluttajavirastosta pyydettyä jälkivalvontaa liittyen vauvojen leluihin, jotka aiheuttavat tukehtumisvaaran. Lisäksi tarkastettiin mm. leikkikenttävälineitä sekä erilaisia tavaroita valitusten perusteella, esimerkiksi valituksia tekstiilien ja lelujen hajusta. Kaikki kuluttajilta tulleet valitukset hoidettiin.

Eläinten hyvinvoinnin valvonta

Kertomusvuoden aikana tehtiin kaikkiaan 244 (edellisvuonna 261) eläinsuojelutarkastusta. Suurin osa eli noin 75 prosenttia näistä perustui eläinsuojelueläinlääkärille ilmoitettuihin yksityisten eläintenomistajien eläimenpidossa havaitsemiin epäkohtiin. Tarkastuksen kohteina olevista lemmikkieläimistä oli koiria 55 %, kissoja 37% ja muita, kuten kaneja, jyrssiöitä, matelijoita ja häkkelintuja, 21 %. Osassa kohteista oli useita eläinlajeja.

Lisäksi tarkastettiin jatkuvan valvonnan alaisia kohteita, kuten eläinkaupat, eläinhoitolat, tallit ja tuotantoeläinten suojat sekä eläinnäyttelyjä ja –kilpailuja ja muita kaupallisen eläintenpidon paikkoja. Näistä tärkeimmät valvontakohteet olivat eläinkaupat ja eläinnäyttelyt. Eläinkauppojen tarkastusten painopistettä on viime vuosina siirretty on jatkuvampaan tarkkailuun pelkkien vuositarkastusten sijaan, mikä on tuottanut tulosta. Eläinkauppoihin tehtiin kertomusvuoden aikana 27 tarkastuskäyntiä. Tarkastusten yhteydessä annettiin määräykset lähinnä lintujen tai kaniin häkkin kokojen epäkohtien korjaamiseksi. Lisäksi kertomusvuonna tarkastettiin 12 eläintapahtumaa. Niissä ei havaittu vakavia epäkohtia. Hevosia ja tuotantoeläimiä koskevia käyntejä oli 23.

Yhteiskunnalliset ongelmat heijastuivat myös eläinsuojelutyöhön. Eläinsuojelutoimenpiteitä vaativien tapausten osuus (noin 68 % kaikista tarkastuksista) oli viime vuosien tapaan hyvin korkea. Toimenpiteistä 12 % oli eläinsuojelulain 40 §:n mukaisia neuvoja ja ohjeita, 25 % oli eläinsuojelulain 42 §:n mukaisia määräyksiä epäkohtien korjaamiseksi ja noin 63 % oli eläinsuojelulain 44 §:n mukaisia kiireellisiä toimenpiteitä eläinten hyvinvoinnin turvaamiseksi eli tilapäisiä tai pysyviä huostaanottoja.

Tavallisimpia määräyksien antamiseen johtaneita epäkohtia olivat eläinten puutteellinen perushoito, kuten ruokinta, liikunnansaanti, eläinlääkärin hoito sairaille, pitopaikan puhtaus, kehonhoito ja turvallisuuden laiminlyönti. Huostaanottoluvut olivat kertomusvuonna erittäin korkeat. Huostaanottoihin johtivat eläinten hylkäämiset, liian sairaan tai huonokuntoisen eläimen pito tai kyvyttömyys huolehtia eläimen ja sen pitopaikan päivittäisestä hoidosta. Näistä etenkin hylkäämisten selvästi kohonnut määrä vaikutti kiireellisten toimenpiteiden lisääntymiseen.

Eri alojen viranomaisyhteistyö oli kuluneena vuonna jälleen vilkasta. Sosiaali- ja mielenterveystoimen viranomaiset ottivat aktiivisesti yhteyttä eläinsuojelueläinlääkäriin, ja monia tapauksia ratkottiin eri tahojen yhteistyönä. Poliisin kanssa virka-apua annettiin puolin ja toisin. Poliisi oli mukana monissa tarkastuksissa ja eläinsuojelueläinlääkäri puolestaan hoiti loppuun lukuisia poliisin

vireille panemia tapauksia. Vakavimpia tapauksia hoidettiin myös yhteistyönä läänineläinlääkärin kanssa.

Eläinlääkintähuoltolain edellyttämät eläinlääkintäpalvelut ja löytöeläinten hoito ostettiin edellisvuosien tapaan Yliopistolliselta eläinsairaaltal. Eläinlääkäripalveluita annettiin 8 284 helsinkiläiselle pieneläinpotilaalle ja 327 suurelänpotilaalle. Päivystyspotilaita oli pieneläimistä 3 715 ja suurelänimistä 38.

Hoitoa annettiin yhteensä 1 047 Helsingissä talteen otetulle löytöeläimelle (edellisenä vuonna 906 löytöeläimelle). Näistä 73:lle eläinsuojelueläinlääkäri teki eläinsuojelutarkastuksen. Talteen otetuista eläimistä oli koiria 492 (458), kissoja 489 (399) ja muita pieneläimiä 66 (49). Eläinsuojelueläinlääkäri osallistui eläinsuojelullisten tai sosiaalisten syiden takia eläinsairaalaan tuotujen eläinten tilanteen selvittämiseen ja jatkohoidosta päättämiseen tiiviissä yhteistyössä eläinsairaalan henkilökunnan ja poliisin kanssa.

Kaupungin löytöeläinhoitotiloista päästiin sopimukseen Helsingin yliopiston kanssa ja löytöeläimille saneerataan tilat Viikkiin eläinsairaalan läheisyyteen.

Eläinsuojelupäätöksiä tehtiin yhteensä 99 (edellisenä vuonna 85). Myös Helsingin eläinsuojeluyhdistys ry antoi apua eläinsuojelueläinlääkärin huostaan ottamien eläinten kuljetusten, jatkohoidon ja uudelleensijoittamisen järjestämisessä. Eläinsuojeluyhdistys hoiti kertomusvuonna yhteensä 127 sosiaalisten syiden takia ilman hoitoa jäänyttä helsinkiläistä eläintä, joista 24 oli eläinsuojelueläinlääkärin huostaanottamia.

Ympäristökeskuksen virkaeläinlääkärit tekivät 24 eläinten vientitarkastusta, joista suurin osa koski hevosten vientiä toiseen EU:n jäsenvaltioon tai lemmikkieläinten vientiä EU:n ulkopuolelle. Lintujen tuontitarkastuksia tehtiin 7. Lisäksi selvitettiin Virosta lähtöisin olevien koirien tuontiin liittyviä epäselvyyksiä ja aloitettiin varautuminen lintuinfluenssan vastustamiseen maa- ja metsätalousministeriön ohjeiden mukaisesti.

Tulevaisuuden toimintalinjat

Ympäristöterveysvalvonta palvelee kuntalaisia suuntaamalla resurssinsa erityisesti elintarvikevalvontaan. Valvonta tulee edelleenkin painottumaan elintarvikealan toimijoiden oma-valvonnan edistämiseen ja omavalvonnan toteutumisen seurantaan. Erityisesti helposti pilaantuvien elintarvikkeiden valmistusta, käsittelyä, kuljetusta, kaupanpitoa, tarjoilua ja säilytystä valvotaan jatkuvasti sekä erillisinä projekteina.

Ympäristökeskus laatii uuden elintarvikelain (23/2006) mukaisen elintarvikevalvontasuunnitelman, joka perustuu elintarvikehuoneistoista tehtyyn riskiluokituksen. Valvontaa kohdennetaan ensisijaisesti suurimman elintarviketurvallisuusrisin perusteella. Elintarvikevalvontasuunnitelman mukaisista tarkastuksista tullaan perimään maksu.

Ravitsemisliikkeissä tarkastetaan tupakkalain velvoitteiden noudattamista. Aiemmissa tarkastuksissa on havaittu, että monessa paikassa lain edellyttämä tupakansavun kulkeutumisen estäminen tupakoimattomien puolelle tuottaa vaikeuksia, kuten esimerkiksi ilmanvaihdon järjestäminen asianmukaisesti.

Talousveden ja uimaveden terveydellisen laadun valvonta sekä muusta yleisestä terveysvalvonnasta huolehtiminen yleisillä alueilla, uimaloissa ja uimarannoilla on edelleen ympäristökeskuksen keskeistä toimintaa.

Vuodelta 1976 peräisin olevaa uimavesidirektiiviä uusitaan. Sovittelukomitean hyväksymä muutettu direktiiviehdotus on muodollisesti hyväksyttävä vielä Euroopan neuvostossa ja Euroopan parlamentissa. Uusi uimavesidirektiivi olisi saatettava kansallisesti voimaan viimeistään vuonna 2008. Direktiivissä säädetään uimavesien seurannasta, luokittelusta ja laadun hallinnasta sekä uimaveden laadusta tiedottamisesta. Direktiivin tarkoituksena on ihmisten terveyden turvaaminen sekä ympäristön laadun säilyttäminen, suojeleminen ja parantaminen.

Vuoden 2003 alusta voimaantuleen terveydensuojelulain muutoksen mukaisesti Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen tehtäväksi on tullut terveydensuojelulain toimeenpanoon ja sen valvonnan ohjaus. Ympäristöterveydenhuollon lainsäädäntöön ehdotetaan (HE 179/2005) lisättäväksi kunnan valvontasuunnitelmaa ja valtakunnallista valvontaohjelmaa koskevat säädökset. Kunnan valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset olisivat toiminnanharjoittajalle maksullisia.

Tupakkalain muuttamisesta on tehty hallituksen esitys (HE 179/2005). Sen mukaan tupak-kuotteita saisi myydä vain elinkeinonharjoittaja, jolle myyntipaikan sijaintikunta on myöntänyt tupakkatuotteiden ja tupakointivälineiden vähittäismyyntiluvan. Tupakkalain valvonta on ehdotettu maksulliseksi siten, että kunta voisi periä erilaisia valvontamaksuja, joiden perusteet säädettäisiin laissa.

Läkelain muutoksella (22/2006) kunnille asetetaan uudeksi tehtäväksi nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiin valvonta. Kunta myöntää nikotiinivalmisteiden vähittäismyyntiluvat, tarkastaa varastointi- ja myyntipaikat sekä valvoo nikotiinivalmisteiden myyntiä.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Toimintakertomus 2005

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

[Helsinki-haku](#)

Ympäristövalvonta

Ympäristövalvontayksikkö vastaa teollisuus-, maaperä- ja asuin ympäristövalvonnasta sekä siihen liittyvästä neuvonnasta ja lupa- ja ilmoitusmenettelystä.

Ympäristövalvontapäällikkö
Pertti Forss

- Ympäristöluvat ja lausunnot
- Ilmansuojelu
- Meluntorjunta
- Jätehuollon valvonta
- Vesien suojeleminen
- Kemikaalivalvonta
- Pilaantunut maaperä
- Asunnot
- Päivähoitotilat, koulut, lastenkodit ja vanhainkodit
- Toiminnan suuntaviivat tulevaisuudessa

Ympäristövalvonnan keskeisimmät tulostavoitteet olivat:

- tieto teollisuuden ympäristövaikutuksista ja ympäristöhaittojen vähentäminen
- asuntojen sekä päivähoitotilojen, koulujen ja vanhainkotien terveyshaittojen selvittäminen ja tarvittavien korjausten aikaansaaminen
- pilaantuneiden maa-alueiden tutkimusten ja kunnostusten valvonta
- lupien, ilmoitusten ja toimenpiteiden asianmukainen ja joutuisa käsittely

Ympäristöluvat ja lausunnot

Ympäristölautakunta käsitteli 16 ympäristölupahakemusta. Lisäksi lautakunta antoi kuusi ympäristölupalausuntoa Länsi-Suomen ympäristölupavirastolle tai Uudenmaan ympäristö-keskukselle sekä kaksi lausuntoa hallinto-oikeuksille. Ympäristöluvat koskivat pääasiassa pintakäsittelylaitoksia, elintarviketuotantoa ja polttoaineen jakeluasemia. Ympäristöluissa annettiin määräyksiä ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi. Ympäristölupahakemusten käsittelyajoille asetetut tavoitteet saavutettiin tyydyttävästi. Kaikki lausunnot annettiin sovittuun määräaikaan mennessä.

Pääkaupunkiseudun kuntien yhteistyönä tehtiin selvitys ympäristöluista ja niiden käsittelystä eri kunnissa. Selvityksen perusteella lupamenettelyssä tai toiminnanharjoittajille asetetuissa velvoitteissa ei todettu suuria eroja. Ympäristölupayhteistyötä jatketaan myös vuonna 2006.

Ilmansuojelu

Ilmansuojeluun vaikutti merkittävästi marraskuussa 2004 annettu valtioneuvoston päätös olemassa olevien suurten polttolaitosten rikkidioksidi-, typenoksidi- ja hiukkaspäästöjen rajoittamista koskevasta suunnitelmasta. Siinä saatettiin ennen vuotta 1987 rakennetut voimalaitokset päästöjen suhteen samanarvoisiksi uudempien laitosten kanssa siten, että samalla otettiin huomioon vanhojen laitosten iästä johtuvat ominaispiirteet, etenkin laitosten jäljellä oleva käyntiaika. Päätös koskee suurinta osaa Helsingin kaupungin voimalaitoksista sekä huippu- ja varalämpölaitoksista.

Tämä päätös ja valtioneuvoston vuonna 2002 antama asetus polttoaineteholtaan vähintään 50 megawatin polttolaitosten ja kaasuturbiinien rikkidioksidi-, typenoksidi- ja hiukkaspäästöjen rajoittamisesta toimeenpanivat EY:n IPPC-direktiivin voimalaitosten osalta.

Vuonna 2005 valmistelluista ja vuoden aikana päätetyistä 16 ympäristöluvasta 15 oli sellaisia, joissa tavalla tai toisella rajoitettiin toiminnasta ilmaan johtuvia päästöjä. Keskeisin ilmansuojelun

lupamääräys oli ilmapäästöjen rajoittaminen yhdessä haihtuvia orgaanisia yhdisteitä käyttävässä laitoksessa.

Pienimmätkin toiminnot voivat pilata lähiympäristön ilman

Meluntorjunta

Ilmoituksista, jotka koskivat tilapäistä erityisen häiritsevää melua aiheuttavia toimintoja, tehtiin 216 päätöstä. Päätöksiä tehtiin 17 prosenttia edellisvuotta enemmän. Ilmoituksista kaksi kolmasosaa koski rakentamista, kuten louhintaa, paalutusta ja murskausta. Vuosaaren sataman maanrakennustyö oli meluntorjunnan kannalta merkittävin rakennuskohde.

Ilmoituksista kolmannes tehtiin erilaisista tapahtumista. Myöhäiseen iltaan kestävien lähellä asuinrakennuksia järjestettävien konserttien haittoja vähennettiin yhteistyössä järjestäjien kanssa. Tarvittaessa rajoitettiin äänitasoja ja konserttien päättymisaikaa. Konserttien meluhaittoja valvottiin melumittauksilla ja yhden tilaisuuden meluhaittoja selvitettiin kyselytutkimuksella.

Katusoitto oli kesällä yleinen kirjoitusten aihe lehdistössä. Vuoden alusta voimaan tulleissa ympäristönsuojelumääräyksissä olleet yleiset rajoitukset eivät auttaneet torjumaan katusoiton haittoja. Ensimmäinen katusoiton häiritsevyyttä koskeva kyselytutkimus tehtiin Kolmen sepän patsaan ympäristön yrityksille.

Katusoittajia kesäisessä Helsingissä

Jätehuollon valvonta

Jätehuollon valvonta painottui yritysten, etenkin autokorjaamoiden, jätehuollon epäkohtien korjaamiseen sekä rakennus- ja purkujätehuollon valvontaan. YTV:n jätehuoltolaitoksen Ämmässuon ja Kivikon jätteenkäsittelyasemien kuormantarkastuspöytäkirjojen johdosta neuvottiin ja opastettiin jätteen tuottajia.

Käytöstä poistettujen Iso-Huopalahden, Vuosaaren ja Pasilan kaatopaikkojen ympäristö-vaikutusten tarkkailua jatkettiin.

Yritysten jätehuollossa havaitaan edelleen puutteita

Vesiensuojelu

Vesiensuojelussa keskeistä olivat lausunnot, jotka annettiin vesistö rakentamishakemuksista ja -valituksista. Ympäristölautakunta antoi lausunnot yhdeksästä hakemusasista ja käsitteli 15 päätösasiaa. Tärkein yksittäinen asia oli edelleen Vuosaarella havaitun tributyyliä (TBT) sisältävän pohjalietteen ruoppaus ja käsittely. Myös muiden todennäköisten TBT:llä likaantuneiden sedimenttien tilaa selvitettiin.

Lisäksi ympäristökeskus käsitteli vesihuoltolain mukaisia vapautushakemuksia, antoi lausuntoja viemäriverkostojen ulkopuolella olevien kiinteistöjen jätevesien käsittelystä sekä tarkasti valitusten

perusteella vesistöjä ja jätevesiä. Lisäksi tärkeillä pohjavesialueilla seurattiin useissa kohteissa rakentamisen vaikutusta pohjaveteen.

Kemikaalivalvonta

Vuoden aikana käsiteltiin yhdeksän kemikaalien vähäistä teollista käsittelyä ja varastointia koskevaa ilmoitusta. Ilmoituspäätöksissä annettiin määräyksiä kemikaaliturvallisuuden pa-rantamiseksi. Heinäkuun alusta ilmoitusmenettely siirtyi lainmuutoksen vuoksi Helsingin kaupungin pelastuslaitoksen hoidettavaksi.

Ympäristökeskus osallistui Etelä-Suomen lääninhallituksen ja Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskuksen markkinavalvontahankkeeseen, jossa tarkastettiin kahdeksan kemikaaleja markkinoille luovuttavaa toiminnanharjoittajaa. Markkinavalvontahankkeen tulokset raportoitiin Sosiaali- ja terveydenhuollon tuotevalvontakeskukselle.

Lisäksi ympäristökeskus tarkasti seitsemän kemikaalien valmistuksesta tai maahantuonnista vastaavaa toiminnanharjoittajaa. Tällöin tarkastettiin muun muassa kemikaalien luokitus, päällysmarkinnat, pakkaus ja käyttöturvallisuustiedote sekä kemikaalitietojen toimittaminen kemikaalirekisteriin.

Ympäristökeskus antoi pelastuslaitokselle asiantuntija-apua kemikaalionnettomuuksissa ja vaaratilanteissa.

Pilaantunut maaperä

Selvitysten mukaan Helsingissä on noin 600 sellaista mahdollisesti saastunutta aluetta, joilla ei ole välitöntä tutkimus- tai puhdistustarvetta. Vuosittain yli sadan kohteen maaperää tutkitaan tai kunnostetaan tai näitä toimia suunnitellaan.

Huoltoasematontin puhdistus

Pilaantuneisiin maa-alueisiin, niiden tutkimus- ja kunnostuskohteisiin sekä poistetun maa-aineksen käsittelypaikkoihin tehtiin 470 tarkastuskäyntiä.

Tapanilassa Hiidenkiven entinen teollisuusalue kunnostettiin asuinkäyttöön. Myllypuron entisen kaatopaikan vuonna 2004 alkanut kunnostus jatkui pystyeristysseinän valmistuttua. Eristysalueen ulkopuolisilta alueilta kaivetut jätteet ja pilaantuneet maat läjitettiin paikalle suunniteltuun kartiomäkeen, jolle rakennetaan myöhemmin virkistysalue.

Vuosaaren uusien satama- ja työpaikka-alueiden kunnostus jatkui. Munkkisaaren entinen varikkoalue puhdistettiin Eiranrannan asuinalueeksi. Suurimmalla osalla Laajasalon öljysataman asuinkäyttöön muuttuvaa öljysatama-aluetta on vielä kunnostussuunnittelu kesken.

Myllypuron kaatopaikan kunnostusta

Pilaantuneen maan kunnostamiseen vaadittavista ilmoituksista tehtiin 15 päätöstä. Lisäksi kolmen kunnostuskohteen ilmoitukset raukesivat. Ympäristöministeriö laajensi ympäristölautakunnan toimivaltaa koskemaan myös ympäristölupia.

Maaperää kunnostettiin yhteensä 31 kohteessa. Yhdeksässä kunnostuskohteessa alueet puhdistettiin asuinkäyttöön ja kymmenessä teollisuus- tai toimistokäyttöön. Kahden huolto- ja jakeluasematontin ja kymmenen katu- tai yleisen alueen maaperä puhdistettiin.

Yleisimmin alueet puhdistettiin kaivamalla likaiset maat muualle asianmukaisesti käsiteltäväksi. Käsittelyyn tai loppusijoitukseen siirrettiin yhteensä yli 500 000 tonnia pilaantunutta maata. Toukorannassa, Eiranrannassa ja Tapanilassa myös eristettiin asbestipitoisia tai metallien pilaamia maita vähintään metrin paksuisen eristekerroksen alle kortteli- ja katualueilla. Kahden tontin maaperää puhdistettiin myös huokoskaasutekniikalla.

Rakennusvirasto käsitteli tai varastoi edelleen neljällä pilaantuneen maan käsittelykentällä öljyisiä tai raskasmetallien pilaamia maita. Viikissä kompostoituihin pääasiassa öljyn pilaamia maita yhteensä noin 10 000 m³. Kyläsaarella käsiteltiin lähinnä Arabianrannan työmaan massoja yhteensä noin 35 000 m³. Vuosaaren välivarastokenttä täyttyi metallien voimakkaasti pilaamilla mailla vuoden aikana. Kentällä olevat käsittelyä vaativat massat seulottiin valmiiksi kiinteytettäväksi Vuosaaren loppusijoituskentälle vuonna 2006.

Lievästi pilaantuneita massoja käytettiin hyödyksi maanrakennuskohteissa. Vuosaaren satama-alueelta kaivettiin lievästi arseenilla pilaantuneita maita, jotka sijoitettiin sataman maaliikenneyhteyksien suojaksi rakennettavan meluesteen sisäosiin. Lisäksi Malmin entisen ampumaradan pohjoisosiin rakennetulle, lyijyisen maan loppusijoitusalueelle Kivikossa tuotiin rakenne- ja peittokerroksiin lievästi pilaantuneita maita myös muista kunnostuskohteista.

Puutteellinen vesieristys kylpyhuoneessa voi aiheuttaa pahoja kosteus- ja homevaurioita ja johtaa mittaviin korjauksiin

Sisäilman hiilidioksidipitoisuuden tulisi olla alle 1 500 ppm. Kohonnut pitoisuus on yleensä osoituksena huonosta ilmanvaihdesta

Asuntojen terveyshaittoja koskevia tarkastuspyyntöjä otettiin vireille lähes 600 eli saman verran kuin edellisvuonna. Tapauksista 85 prosenttia saatiin käsittelemään kahden kuukauden kuluessa vireille tulosta. Vuoden aikana ratkaistiin 536 tapausta, mikä on edellisvuotta vähemmän. Vuoden lopussa oli vireillä vajaat 300 terveyshaitta-asiaa, mikä on enemmän kuin vuoden 2004 lopussa.

Edellisvuosien tapaan suurimpaan osaan (noin 2/3) tarkastuspyynnöistä oli syynä epäily kosteus- ja homevaurioista. Uusia (1–10 vuotta vanhoja) asuntoja koskevat valitukset, joiden syynä olivat epäilyt materiaaalipäästöistä, eivät lisääntyneet edellisistä vuosista. Edelleen asunnontarkastuspyynnöistä noin joka kymmenes oli meluvalitus.

Päivähoitotilat, koulut, lastenkodit ja vanhainkodit

Päivähoitotiloja, kouluja, muita oppilaitoksia, lastenkoteja ja vanhainkoteja koskevia tarkastuspyyntöjä tuli vireille yhteensä 53. Ensisijaisesti yhteydenoton syynä olivat sisäilman laatuun liittyvät terveyshaittaepäilyt, erityisesti ilmanvaihdon puutteet sekä kosteus- ja homevauriot.

Tilojen käyttöönottoa tai toiminnan muuttamista koskevia ilmoituksia käsiteltiin vuoden aikana 34. Lausuntoja tilojen uudisrakentamis- ja peruskorjaussuunnitelmista annettiin 22. Ilmoituksista ja lausunnoista 98 % ratkaistiin alle neljässä kuukaudessa asian vireille tulosta.

Toiminnan suuntaviivat tulevaisuudessa

Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun valvonnan maksullisuuden laajentamista valmistellaan ja ympäristöterveydenhuollon osalta uudistus toteutuu vuonna 2007. Kunnilta tullaan myös edellyttämään valvontasuunnitelmien laatimista ja valvontatiedon tallettamista siten, että se on myös valtion viranomaisten käytettävissä.

Teollisuuden ympäristövalvonnassa siirrytään yhä enemmän ennakoivalvonnasta jälkivalvontaan. Valvonnan suunnitelmallisuutta parannetaan valvontasuunnitelman avulla.

Kaava- ja rakennushankkeiden perusteella tulee pilaantuneen maan tutkimus- ja kunnos-tustoiminta jatkumaan vähintään nykyisen laajuisensa. Yhteistyössä kaupungin eri hallintokuntien kanssa varmistetaan myös, että tutkimustiedot ja muu selvitysaineisto kootaan ja tietoja käytetään maaperän tutkimus- ja puhdistustarpeen arvioinnissa oikea-aikaisesti ja luotettavasti.

Asunnontarkastuksen taksa uusitaan vuoden 2006 aikana. Samalla maksullisten toimenpiteiden määrää lisätään. Toimenpidepyyntöjen määrä pysynee ennallaan. Aika asian vireille tulosta asian käsittelyyn pyritään lyhentämään alle kahteen kuukauteen.

[Ymk:n pääsivulle](#)

Toimintakertomus 2005

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

[Helsinki-haku](#)

Ympäristölaboratorio

Ympäristölaboratorio tuottaa ympäristökeskuksen muille yksiköille mikrobiologisia ja kemiallisia analyysejä sekä mittaus- ja kalibrointipalveluja. Tarjoamme monipuolisia palvelujamme myös muille virastoille ja laitoksille sekä yrityksille ja kuntalaisille.

Laboratoriopäällikkö
Seppo Ahonen

- Elintarvikeanalyytit
- Vesianalyytit
- Ympäristönäytteiden analyytit
- Toiminnan kehittäminen
- Tulevaisuuden toimintalinjat

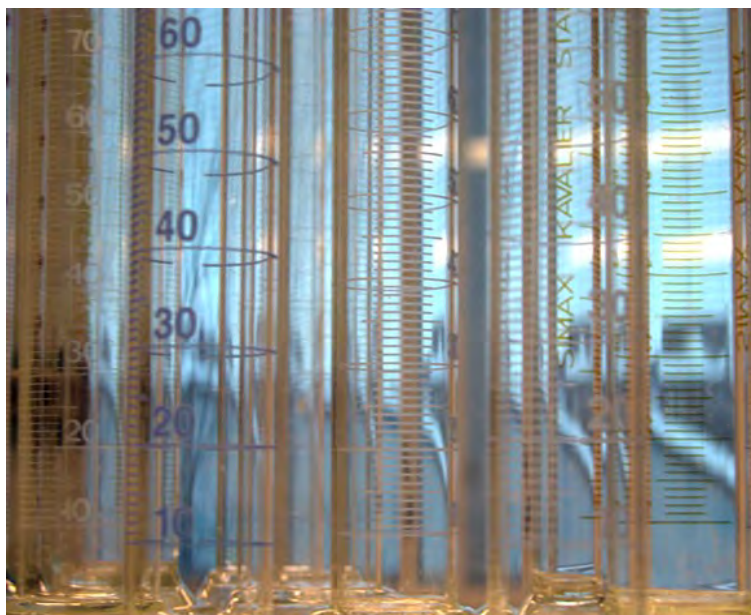

Vahvoja tutkimusalueitamme ovat:

- talous-, uima-, jäte- ja vesistövedet
- elintarvikkeiden mikrobit, vieraat aineet, lisäaineet ja koostumus
- sisä- ja ulkoilman haitta-aineet
- kosteuden vaurioittamien rakennusmateriaalien mikrobitutkimukset
- kulutustavaroiden turvallisuus ja
- saastunut maaperä.

Laboratorio toimii Mittatekniikan keskuksen akkreditoimana testauslaboratoriona päte-vyysalueenaan elintarvike-, vesi- ja ympäristönäytteiden kemiallinen ja mikrobiologinen testaus.

Laboratorio noudattaa kaikessa analyysitoiminnassaan laatujärjestelmää, joka on rakennettu standardin SFS-EN ISO/IEC 17025 mukaiseksi. Kaikkiaan laboratoriossa on akkreditoitu noin 160 kemiallista ja mikrobiologista menetelmää. Ne kattavat keskeiset laboratorion toiminnassa tarvittavat analyysit.

Tärkeimpiä asiakkaitamme Helsingin kaupungin organisaatiossa ovat Helsingin Vesi, Helsingin Energia, Helsingin Satama, liikuntavirasto, rakennusvirasto ja kiinteistövirasto. Ulkoisia asiakkaitamme ovat muun muassa elintarvikealan toiminnanharjoittajat, muiden kuntien ympäristöterveydenhuolto, vesiensuojeluyhdistykset, vesilaitokset, konsulttitoimistot, kiinteistöyhtiöt, elintarvikevirasto ja Pääkaupunkiseudun yhteistyövaltuuskunta (YTV).

Erilaisista vesi-, elintarvike- ja ympäristönäytteistä tehtiin vuoden 2005 aikana ennätyselliset 162 399 analyysia, joista 42 872 oli mikrobiologisia ja 119 527 kemiallisia. Analyysien kokonaismäärä kasvoi 10,6 prosenttia edellisvuodesta. Mikrobiologisten analyysien määrä kasvoi 12,2 prosenttia ja kemiallisten 10 prosenttia. Tuotettujen analyysien kokonaisarvo oli 2,14 miljoonaa euroa, mikä on 5,4 prosenttia edellisvuotta enemmän. Analyysimäärät kasvoivat etenkin muutaman uuden suurehkon asiakassopimuksen ansiosta.

Elintarvikeanalyysit

Elintarvikkeiden mikrobiologisia analyyskejä tehdään kunnallisen elintarvikevalvonnan näytteistä tai yritysten omavalvontanäytteistä sekä yksityisistä toimeksiannoista. Ruokamyrkytysepidemioiden ja muiden sairastumisepäilyjen selvittelyyn laboratorio osallistui mikrobiologisin tutkimuksin. Laboratorio vastasi muun muassa pehmytjätelöiden ja savukalan hygieenisen laadun tutkimusten sekä kuivattujen hedelmien säilöntä- ja torjunta-ainetutkimusten analytiikasta.

Koostumustutkimuksin selvitettiin elintarvikevalvontaan ja yksityisiin toimeksiantoihin pohjautuen energiasisältöä, vitamiineja, ravintokuitua ja muita ravintoaineita. Vierasainetutkimuksin analysoitiin muun muassa torjunta-aineiden jäämiä erilaisista kasvikunnan tuotteista.

Mikrobiologisten ja kemiallisten tutkimusten lisäksi elintarvikenäytteitä tutkittiin myös aistinvaraisesti. Tyypillisiä aistinvaraisesti havaittavia virheitä elintarvikkeissa olivat käyneen tai muuten pilaantuneen haju tai maku sekä kemikaalimainen tai muutoin epämiellyttävä haju tai maku.

Mikrobiologisten elintarviketutkimusten määrä rahassa mitattuna lisääntyi 7,3 prosenttia, kun taas kemiallisten tutkimusten määrä pysyi ennallaan.

Elintarvikkeiden mikrobiologisia analyysejä tehdään kunnallisen elintarvikevalvonnan näytteistä tai yritysten omaavalvontanäytteistä sekä yksityisistä toimeksiannoista. Ruokamyrkytysepidemioiden ja muiden sairastumisepäilyjen selvittelyyn laboratorio osallistui mikrobiologisin tutkimuksin. Laboratorio vastasi muun muassa pehmytjätelöiden ja savukalan hygieenisen laadun tutkimusten sekä kuivattujen hedelmien säilöntä- ja torjunta-ainetutkimusten analytiikasta.

Koostumustutkimuksin selvitettiin elintarvikevalvontaan ja yksityisiin toimeksiantoihin pohjautuen energiasisältöä, vitamiineja, ravintokuitua ja muita ravintoaineita. Vierasainetutkimuksin analysoitiin muun muassa torjunta-aineiden jäämiä erilaisista kasvikunnan tuotteista.

Mikrobiologisten ja kemiallisten tutkimusten lisäksi elintarvikenäytteitä tutkittiin myös aistinvaraisesti. Tyypillisiä aistinvaraisesti havaittavia virheitä elintarvikkeissa olivat käyneen tai muuten pilaantuneen haju tai maku sekä kemikaalimainen tai muutoin epämiellyttävä haju tai maku.

Mikrobiologisten elintarviketutkimusten määrä rahassa mitattuna lisääntyi 7,3 prosenttia, kun taas kemiallisten tutkimusten määrä pysyi ennallaan.

Vesianalyysit

Eniten laboratorio analysoi jätevesi-, vesistövesi- ja vesijohtovesinäytteitä. Jätevesinäytteet ovat Viikinmäen jätevedenpuhdistamon käytönohjaus- ja valvontanäytteitä, kunnallisia jätevesiä ja teollisuusjätevesiä. Vesistövedet kuuluvat Helsingin ja Espoon merialueiden velvoitetarkkailuihin ja vesijohtovedet Helsingin Vesi Oy:n kanssa tehtyyn valvontatutkimusohjelmaan.

Vantaanjoen ja Helsingin seudun vesiensuojeluyhdistys ry:n kanssa solmittiin laboratorio-palvelujen yhteistyösopimus. Lisäksi laboratorio oli mukana Vuosaaren sataman maaväylien rakentamisen vesitutkimuksissa. Samoin tehtiin sopimus E18-moottoritiehankkeen rakentamiseen liittyvistä pohja- ja kaivosvesitutkimuksista.

Uimarantojen ja -altaiden vesiä, pohjavesiä sekä kaatopaikkojen suotovesiä analysoitiin tutkimuksen ja valvonnan yhteydessä sekä ja ulkopuolisten toimeksiannoista.

Mikrobiologisia vesitutkimuksia tehtiin 4,6 prosenttia edellisvuotta enemmän. Jätevesi- ja vesistövesitutkimusten määrä kasvoi peräti 18,6 prosenttia, kun taas muut vesitutkimukset pysyivät lähes ennallaan.

Ympäristönäytteiden analyysit

Laboratorio tuotti kemiallista analytiikkaa erilaisiin tutkimushankkeisiin, joissa selvitettiin maaperän saastumista vanhoilla kaatopaikka-alueilla, purovesien laatua ja jätteiden kaatopaikkakelpoisuutta. Satama- ja muiden vesialueiden sedimenttitutkimuksissa laboratorio oli mukana muun muassa organotina- ja metallianalyysin. Vuosaaren sataman merialueella jatkuivat laajat selvitystyöt, joihin kuului mm. raskasmetalli-, PCB- ja PAH-analyysijä. Ulkoilman leijuvan pölyn, laskeuman ja typpidioksidin tutkimuksia jatkettiin YTV:n toimeksiannosta. Asumisterveyteen liittyviä sisäilmatutkimuksia jatkettiin yhteistyössä ympäristöterveydenhuollon kanssa muun muassa VOC- ja hometutkimuksin.

Ympäristönäytteiden analyysijä tehtiin lähes saman verran kuin edellisvuonna lukuun ottamatta maaperänäytteiden metallianalyysijä. Niiden määrä väheni yli 30 prosenttia.

Toiminnan kehittäminen

Mikrobiologisessa tutkimuksessa otettiin käyttöön DNA-tekniikkaan perustuvaa reaaliaikaista PCR-analytiikkaa. Ensimmäisenä PCR-analyysinä akkreditoitiin E.coli O157 ulosteissa ja raa'assa lihassa. Lisäksi alettiin kehittää menetelmää Pseudomonas aeruginosa - ja legionellabakteerien määrittämiseksi PCR-tekniikalla. Uuden elintarvikelain mukaisia viljelymenetelmiä otettiin käyttöön muun muassa listeriaa, stafylokokkeja ja enterobakteereja varten.

Vesitutkimuksissa otettiin käyttöön uusi automaattinen analyysijärjestelmä. Se korvaa aluksi fotometristä typpi- ja fosforianalytiikkaa ja myöhemmin myös muita perusvesianalyysijä. Laboratorio sai ensimmäisenä Suomessa mukautuvan pätevyysalueen tämän analyysijärjestelmän akkreditointiin. Menettely tuo huomattavaa joustavuutta akkreditointiin.

Uusina kemiallisina menetelminä akkreditoitiin lisäksi tributyyliin (TBT) sedimentti- ja maanäytteistä, liukoinen happi luonnonvesistä ja antimoni maanäytteistä.

Tulevaisuuden toimintalinjat

Kehitämme laboratoriotoimintaa vastaamaan niihin haasteisiin, joita muuttuva lainsäädäntö tuo tutkimukselle ja analyyseille. Uudet määräykset useilla ympäristökeskuksen toimialueilla lisäävät jatkossa näytemääriä sekä tarvetta kehittää uusia analyysejä. Uudistuvan jätelainsäädännön takia esimerkiksi kaatopaikkakelpoisuusanalytiikkaa tarvitaan lähivuosina aiempaa enemmän. Perinteinen

perusanalytiikka tulee kuitenkin säilymään laboratorion liikevaihdon tärkeimpänä kivijalkana.

Toiminnan tuottavuutta pyrimme parantamaan ympäristökeskuksen strategian mukaisesti kehittämällä muun muassa automaatiota, työmenetelmiä ja analyysivalikoimaa. Tavoitteena on, että laboratorion analyysituotanto on 80 prosenttia käyttömenoista vuonna 2006 ja 90 prosenttia vuonna 2010.

Helsingin ja Vantaan ympäristölaboratorioiden yhteistyöhankkeessa Pääkaupunkiseudun neuvottelukunta teki periaatepäätöksen laboratorioiden yhdistämisestä. Yhdistetty laboratorio aloittaa toimintansa vuonna 2008 Helsingin ympäristölaboratorion tiloissa. Laboratorion II kerroksen nykyisten tilojen peruskorjaus käynnistyy vuoden 2006 aikana ja toiminta siirretään korvaaviin tiloihin noin vuoden ajaksi.

Laboratorio ylläpitää standardin SFS-EN ISO/IEC 17025 mukaista akkreditoitua laatujärjestelmää ja laajentaa pätevyysaluettaan muuttuvien vaatimusten mukaan.

Toimintakertomus 2005

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset
tehtävät, visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -
tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

[Helsinki-haku](#)

Hallinto

Hallintoyksikkö antaa tukipalveluja johdolle ja oikeudellista neuvontaa muille yksiköille. Hallinto myös vastaa ympäristökeskuksen viestinnästä, keskitetystä asiakaspalvelusta, henkilöstö- ja taloushallinnosta, kehittämisestä, tietohallinnosta sekä ympäristölautakunnan tukipalveluista.

*Hallintopäällikkö
Jorma Nurro*

- Asiakaspalvelu
- Viestintä
- Tietohallinto
- Laadun kehittäminen

- Työhyvinvoinnin kehittäminen
- Tulospalkkaus
- Yhteistoiminta
- Tulevaisuuden toimintalinjat

Asiakaspalvelu

Ympäristökeskuksen palveluista neuvonta, kirjaamo, kuluttajaneuvonta ja eläinsuojelueläinlääkäri sijaitsivat Helsinginkatu 24:n ensimmäisessä kerroksessa. Ympäristökeskuksen muissa tiloissa palvelevat lisäksi päivystävä terveystarkastaja ja neuvova ympäristötarkastaja.

Ympäristökeskuksen neuvontaan otettiin vuoden 2005 aikana yhteensä 6 605 kertaa. Neuvonta käsitteli yhteydenotoista itse hiukan alle puolet. Loput yhteydenotot ohjattiin yksiköihin ja ympäristökeskuksen ulkopuolelle. Sähköpostiviestejä kaikista yhteydenotoista oli noin 13 %. Yleisimmin neuvonnasta tiedusteltiin asuntojen tuohyönteisten torjunnasta, asuntojen terveyshaitoista, elintarvikevalvontaan liittyvistä asioista, jätteistä ja kierrättämisestä.

Eniten yhteydenottoja oli huhti-toukokuussa, mutta myös kesäkuukaudet olivat vilkkaita. Tammi-, helmi- ja joulukuu olivat neuvonnassa rauhallisimmat kuukaudet, kuten edellisvuonnakin. Edellisenä vuonna neuvontaan tuli 7172 yhteydenottoa. Lukujen perusteella ei voi kuitenkaan sanoa yhteydenottomäärien vähentyneen, sillä vuoden 2004 luvussa ovat vielä mukana sähköpostilaatikkoon tulleet roskapostit, jotka on vuoden 2005 tiedoista jätetty pois.

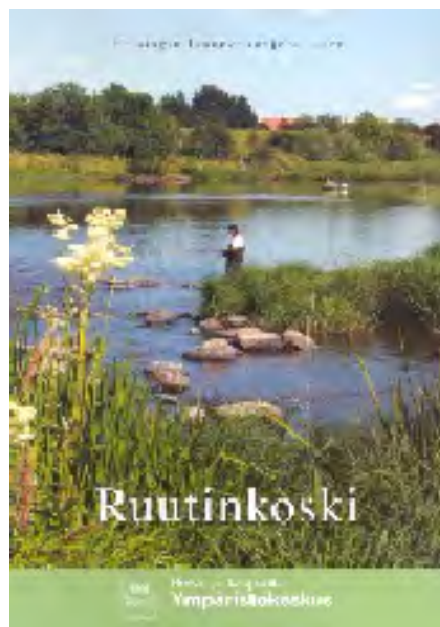
Neuvonta esitteli ympäristökeskuksen toimintaa 31 vierailuryhmälle. Ryhmistä valtaosa oli ammatillisten oppilaitosten ja lukioden opiskelijoita. Helsingin ympäristöasioita esiteltiin myös kolmelle aasialaiselle ryhmälle. Asiakaspalvelun aulaan järjestettiin neljä pienoismallitilaa.

Kertomusvuonna tehtiin selvitys päivystävän terveystarkastajan, neuvovan ympäristötarkastajan ja asiakaspalvelun neuvontapalveluiden yhdistämisestä.

Viestintä

Viestinnän kehittämiseksi tuotettiin yhteisökuvatutkimus sekä tilattiin ulkopuoliselta puolen vuoden mediaseuranta. Kertomusvuoden ajan valmisteltiin siirtymistä uuden, kaikille kaupungin hallintokunnille yhteisen julkaisujärjestelmän käyttöön Internet-sivujen tuottamisessa. Sen yhteydessä uusittiin sivujen ulkoasu ja rakenne ja aloitettiin vanhojen sivujen siirto ja uusien sisältöjen tuottaminen Helsinki-portaaliin. Uudet sivut avataan keväällä 2006. Verkkosivujen ylläpitämisestä ja kehittämisestä vastasi yksiköiden edustajista koottu verkkoviestinnän työryhmä.

Viestimille lähetettiin 63 tiedotetta (edellisvuonna 66). Lukuun eivät sisälly luontoretkitiedotteet eivätkä Harakan luontokeskuksen tiedotteet. Tiedotustilaisuuksia ei järjestetty.

Esitteitä tai verkko-oppaita tuotettiin 10

Tapahtumia järjestettiin tai tapahtumien järjestämiseen osallistuttiin kahdeksan kertaa (edellisvuonna vuonna viisi kertaa).

Kertomusvuonna aloitettiin ulkomaalaisille sidosryhmille tarkoitetun, Helsingin kestävän kehityksen haasteita ja saavutuksia sekä Helsingin kaupungin ekologista ohjelmaa esittelevän julkaisun suunnittelu. Lisäksi laadittiin alustava selvitys maahanmuuttajien ympäristötiedon tarpeista. Ympäristökeskuksen graafisen ohjeiston uusiminen käynnistettiin.

Ympäristökeskus varautui myös viestinnässään lintuinfluenssaan.

Ympäristökeskuksen oman julkisuusseurannan perusteella ympäristökeskuksen asiantuntijoita haastateltiin viestimissä useimmin asuntojen ja koulujen sisäilmaongelmiin, ilmansuojeluun, luontoretin, elintarvikkeisiin, ruokamyrkytyksiin ja Töölönlahden kunnostukseen liittyvissä asioissa.

Tornien taistossa ympäristöjohtaja Pekka Kansanen ja Olli Aalto

Merkittävimmät tapahtumat, joissa ympäristökeskus oli mukana olivat Tornien taisto, Eduskunnan ympäristöpäivä ja Autoton päivä sekä Töölönlahden merivesilinjan avajaiset ja kuutamouintitapahtuma. Autottomana päivänä julkistettiin Luovasti töihin – työmatkaliikkumisen sivusto.

Pelkästään verkkolehtenä ilmestynvä sisäinen tiedotuslehti Ympyrä ilmestyi kaikkiaan 49 (edellisvuonna 46) kertaa.

Tietohallinto

Vuoden aikana HELA-dokumentinhallinta- ja PROS-asianhallintajärjestelmän käyttöä laajennettiin kouluttamalla tarkastajia järjestelmän käyttäjiksi. Tarkastajat voivat näin jatkossa valmistella esimerkiksi lautakunnan esityslistatekstit itse ja yksikön toimistosihteerit kokoavat yksikön listatekstit toimitettavaksi lautakunnan sihteerille.

Laboratorion uuden tietojärjestelmän määritys- ja testaustyötä jatkettiin edelleen erityisesti vesistöanalysoinnin osalta. Loppuvuodesta ympäristökeskus otti käyttöön uusien www-sivujen tuottamiseen tarkoitetun Helsinki-portaalin julkaisujärjestelmän. Työasemien vakiointityö aloitettiin. Samoin aloitettiin lähiverkon vakiointi Helsinginkadun toimipisteessä.

Tietotekniikkakoulutuksessa aloitettiin atk-ajokorttikoulutus. Tulostinkasettien käytössä siirryttiin kierrätettävien ja uudelleen täytettävien kasettien käyttöön.

Laadun kehittäminen

Ympäristökeskuksessa noin kymmenen vuotta käytössä ollut laatujärjestelmää täydennettiin ympäristöjärjestelmällä. Sen yhteydessä määritettiin virastomme laatu- ja ympäristöpolitiikka ja selvitettiin toimintamme välillisiä ympäristövaikutuksia. Laboratorion laatujärjestelmän ylläpito auditointiin ja viraston sisäiset auditoinnit toteutettiin suunnitelman mukaan.

Johtamisen ja esimiestyön kehittäminen oli osa laadun kehittämistä. Viraston kolme esimiestä aloitti noin 1,5 vuotta kestävänsä esimiesvalmennusohjelman (EVA).

Työhyvinvoinnin kehittäminen

Ympäristökeskuksessa tehtiin kuudes työhyvinvointikysely, joka oli vuoden 2004 tapaan koko kaupungin yhteinen kysely. Tulosten pohjalta viraston jokainen yksikkö päivittää useammalle vuodelle ajoittuvan toimenpideohjelman, jonka toteutus alkoi vuonna 2005. Ohjelmien tavoitteena on määrätietoisesti poistaa työhyvinvointia huonontavat tekijät.

Virastotason tulokset on esitetty [liiteosassa](#).

Tulospalkkaus

Ympäristökeskuksessa oli edelleen käytössä tasapainotettuun mittaristoon (BSC) perustuva tulospalkkiojärjestelmä. Asetetut tavoitteet saavutettiin 78,2-prosenttisesti, ja henkilöstölle maksettiin tuloksiin perustuvat viraston historian seitsemännet tulospalkkiot, jotka olivat keskimäärin 1 202 euroa/työntekijä.

Yhteistoiminta

Viraston toiminnan ja henkilöstön kannalta keskeiset asiat käsiteltiin henkilöstötoimikunnassa. Tällaisia asioita olivat muun muassa tulosbudjetti ja sen seuranta, talousarvio ja erityisesti viraston strategia. Henkilöstötoimikunta kokoontui neljä kertaa.

Tulevaisuuden toimintalinjat

Hallintoyksikön toiminnassa ja kehittämisessä noudatetaan viraston strategiaa, jonka mukaisesti hallinto kehittää keskitettyä asiakaspalvelu- ja neuvontatoimintaa yhteistyössä ympäristökeskuksen muiden yksiköiden ja kaupungin asiakaspalveluverkoston kanssa. Erityisenä painoalueena tulee olemaan sähköisen asioinnin ja verkkoviestinnän kehittäminen ja asiakaspalautteen hyödyntäminen.

Sisäisen palvelun painoalueena tulee olemaan taloushallintopalvelujen tehostaminen, johon kaupungin hallintoon perustettu talouspalvelukeskus (Talpa) antaa mahdollisuuden. Sähköistä asioidenhoitoa kehitetään yhteistyössä kaupunginkanslian kanssa ottamalla vuonna 2006 laajemmin käyttöön HELA-dokumentinhallinta- ja PROS-asianhallintajärjestelmät. Johtamisen tueksi käyttöön otettua johdon tietojärjestelmää kehitetään edelleen.

Toimintakertomus 2005

[Ympäristöjohtajan
katsaus](#)
[Miljödirektörens
översikt](#)
[Director General's
Review](#)

[Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot](#)

[Toiminnalliset tavoitteet](#)

[Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain](#)

[Ympäristönsuojelu ja -tutkimus](#)

[Ympäristöterveys](#)

[Ympäristövalvonta](#)

[Ympäristölaboratorio](#)

[Hallinto](#)

[Kansainvälinen toiminta](#)

[Henkilökunta](#)

[Talous ja tuottavuus](#)

[Ympäristölautakunta](#)

[Liitteet](#)

[Helsinki-haku](#)

Kansainvälinen toiminta

Helsingin kaupungin edustajat osallistuivat edelleen aktiivisesti Eurocities-järjestön Ympäristöfoorumin toimintaan mm. kommentoimalla EU:n kaupunkiympäristön teemastrategialuonnosta. Helsinki osallistuu myös uuden työryhmän, Greening Local Economy, työskentelyyn.

Helsingin A-indikaattoritö kytkeytyy useisiin eurooppalaisiin kestävän kehityksen arviointia ja mittaamista kehittäviin hankkeisiin. Näitä ovat mm. vuonna 2005 päättynyt VTT:n koordinoima TISSUE-hanke (Trends and Indicators for Monitoring the EU Thematic Strategy on Urban Environment), pohjoismaiden suurten kaupunkien yhteinen ympäristöindikaattoritö sekä Union of Baltic Cities (UBC) –järjestön indikaattoritö. Vuonna 2005 käynnistyi myös Helsingin ja Pietarin kaupunkien kestävän kehityksen indikaattoreita koskeva yhteistyö.

Paldiskin komea klintti eli rantatörmä Virossa

Kansainvälinen Kasvatuksella kohti kestävää kehitystä -konferenssi järjestettiin Helsingissä 13.-15.6. Tapahtumassa 262 ympäristökasvattajaa 16 eri maasta paneutui kestävän tulevaisuuden tekemisen haasteisiin yhteisissä seminaareissa ja työpajoissa. Konferenssi avasi YK:n julistaman Kestävää kehitystä edistävän koulutuksen vuosikymmenen (2005-2014) Suomessa. Helsingin ympäristökeskus oli yksi tapahtuman pääjärjestäjistä. Konferenssin osallistujille tehtiin kysely ympäristökasvatuksen painopisteistä nyt ja tulevaisuudessa.

Toimintavuonna osallistuttiin ICLEIn (The International Council for Local Environmental Initiatives) toimintaan mm. jakamalla tietoa projekteista.

Harakan luontokeskus on mukana vuonna 2004 alkaneessa BSR Eagle Interreg IIIB -hankkeessa (Nature Centres and Environmental Interpretation in the Baltic Sea). Vuonna 2005 osallistuttiin Virossa ja Kööpenhaminassa kokoontuneen merellisten luontokeskusten verkoston tapaamiseen.

Yhteistyötä pilaantuneen maan tutkimus- ja kunnostushankkeissa Pietarin kaupungin kanssa jatkettiin ympäristöministeriön ja Suomen suurten kaupunkien järjestämän City Twinning -ohjelman merkeissä. Helsingissä järjestettiin pietarilaiselle yhteistyökumppanille seminaari, jossa esiteltiin Suomen pilaantuneen maaperän puhdistusmenetelmiä, lainsäädäntöä ja puhdistustavoitteita. Lisäksi Pietarissa jatkettiin öljy-yhdisteiden likaaman alueen tutkimuksia ja huokosilmatekniikkaan perustuvan kunnostuskokeen suunnittelua.

Tallinnan jätehuollon kehittämisprojektia jatkettiin. Helsingissä ja Tallinnassa syntyvien jätteiden määrää ja laatua selvittävä tutkimus saatettiin loppuun ja Tallinnassa osallistuttiin kansainväliseen jätehuoltoseminaariin.

Pohjoismaiden suurten kaupunkien yhteinen ympäristöindikaattorityö jatkui Reykjavikin toimiessa koordinaattorina. Vuoden 2005 aikana työstettyjä indikaattoriteemoja olivat jätehuolto, luomuelintarvikkeiden hankinta ja käyttö sekä ympäristöjärjestelmien käyttö kaupungin organisaatioissa.

Työn tuloksia ja jatkotyötarpeita käsiteltiin syyskuussa Helsingissä järjestetyssä Pohjoismaiden suurten kaupunkien vuotuisessa ympäristöjohton yhteistyökokouksessa (Nordiskt miljömöte). Seuraavalla jaksolla työstettäviksi indikaattoriteemoiksi valittiin energia ja kasvihuonekaasupäästöt.

Nordens större städer -kokous pidettiin Helsingissä 4.-6.9.

Ympäristökeskus oli edelleen mukana kansainvälisessä, Merentutkimuslaitoksen koordinoimassa Alg@line-projektissa. Siinä seurataan tosiaikaisesti Itämeren tilan muutoksia, kuten levätilannetta. Tutkimuksessa käytetään mm. matkustaja- ja kauppalaivoille asennettuja automaattisia mittalaitteita.

Vuonna 2005 Helsingin ympäristökeskus ylläpiti ja huolsi Kristina Brahen mittalaitteiston, analysoi vesinäytteet, vastasi mittaustulosten laadunvarmistuksesta ja raportoi tulokset. Näytteitä saatiin aikaisempaa paremmin Helsingin rannikkovesistä Kristina Brahen lähellä rannikkoa kulkevan reitin vuoksi. Matkustajalaivojen tulokset täydentävät Helsingin ja Espoon merialueiden perinteistä tutkimusta, kuten levien horisontaalista ja ajallista vaihtelua sekä kumpuamisilmiötä. Mittaustulokset ovat nähtävissä [Itämeriportaalissa](#) Internetissä.

Ympäristökeskuksen koordinoiman Meri minussa –hanke toteutettiin 2004-2005 suomalaisten ja virolaisten yhteistyönä tutkimusta, taidetta, kaunokirjallisuutta ja ympäristökasvatusta yhdistellen. Hanke sai rahoitusta Euroopan aluekehitysrahastosta (EAKR) ja se toteutti Etelä-Suomen rannikkoseudun Interreg IIIA-ohjelmaa.

Meri minussa -näyttelyyn liittyi Muinaiset meret -pienoismalli

Helsingin ja Riian kaupunkien ympäristöyhteistyötä jatkettiin pienimuotoisena tietojen ja kokemusten vaihtona.

Malesian Perakin osavaltion koordinoiman Innobp-Urban yhteistyöhankkeen (Achieving Innovation and Best Practices in Urban Management) toteuttaminen jatkui vuonna 2005 EU:n Asia Urbs – kehitysyhteistyöohjelman rahoituksen turvin. Perakin pääkaupungissa Ipohissa järjestettiin keväällä kansainvälinen Innobp-Urban –konferenssi, johon osallistui Helsingistä neljä asiantuntijaa. Syksyllä järjestettiin Ipohissa viikon mittainen seminaari- ja työpajasarja kestävän kehityksen teemoista. Hankkeen eurooppalaisia yhteistyökaupunkeja ovat Helsingin lisäksi Ancona, Cornwall ja Glasgow. Hanke on Helsingin kaupungin ensimmäinen kehitysyhteistyöhanke.

Toimintakertomus 2005

[Ympäristöjohtajan
katsaus](#)
[Miljödirektörens
översikt](#)
[Director General's
Review](#)

[Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot](#)

[Toiminnalliset tavoitteet](#)

[Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain](#)

[Ympäristönsuojelu ja -tutkimus](#)

[Ympäristöterveys](#)

[Ympäristövalvonta](#)

[Ympäristölaboratorio](#)

[Hallinto](#)

[Kansainvälinen toiminta](#)

[Henkilökunta](#)

[Talous ja tuottavuus](#)

[Ympäristölautakunta](#)

[Liitteet](#)

[Helsinki-haku](#)

Henkilökunta

Sisäiset konsultit

Ympäristökeskuksen sisäiset konsultit eli SisKot toimivat viraston virallisena työhyvinvointiryhmänä. SisKot mm. tukevat esimiehiä yksiköiden kehittämisessä, järjestävät henkilöstön jaksamista tukevia tilaisuuksia, edistävät yksiköiden välistä yhteistoimintaa ja toimivat uusien työntekijöiden tukihenkilöinä.

Vuoden alussa SisKot osallistuivat ympäristökeskuksen työhyvinvointikyselyn vastauksien analysointiin. Tulosten pohjalta SisKot koordinoivat yhdessä esimiesten kanssa yksiköiden työhyvinvointiohjelman laatimista vuosille 2005–2008. Lisäksi SisKot tekivät ympäristökeskuksen intraan viraston omat työhyvinvointisivut.

Lisäksi SisKot järjestivät muun muassa laajennetun johtoryhmän ja SisKojen yhteisen työhyvinvointiseminaarin, Tervetuloa taloon -tilaisuuden uusille työntekijöille, nauruterapialuennon sekä ympäristöjohtajan kyselytunnin. Lisäksi SisKot kävivät oman yksikkönsä esimiesten kanssa kehityskeskustelut. Ystävänäpäivänä SisKot palkitsivat edellisvuoden tapaan aktiivisia työhyvinvoinnin edistäjiä.

Henkilökuntakerho

Harakakan idyllinen saari houkutti jälleen kerran kevätretkelle

Henkilökuntakerho HYH! järjesti ympäristökeskuksen henkilöstölle yhteisiä virkistytymistilaisuuksia ja liikuntatapahtumia. HYH! tuki myös taloudellisesti harrastuskerhojen toimintaa sekä henkilöstön liikunta- ja kulttuuriharrastuksia.

Perinteinen rusettiluistelu järjestettiin helmikuussa Brahen kentällä. Seitsemänsissä sisäsoutukilpailuissa otettiin vauhtia elokuun kirkkovenesoutuihin. Ympäristökeskuksen jalkapallojoukkueet kohtasivat kahdesti Brahen kentällä.

Ympäristökeskuksen väki vietti toukokuussa aurinkoisen kevätretkipäivän Harakan saarella. Kesää juhlistettiin elokuussa Annalan puutarhassa. HYH!':n toimintavuosi huipentui pikkujoulujuhlaan ravintola Tekniskassa Helsingin ydinkeskustassa.

*Yllätysvieraita ympäristökeskuksen pikkujoulujuhlissa!
Parvi valkopoiskihanhia laskeutui juhlavieraiden sekaan.*

Toimintakertomus 2005

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Helsinki-haku

Talous ja tuottavuus

Ympäristökeskuksen käyttömenot olivat 10,6 miljoonaa euroa. Säästöä syntyi talousarvioon nähden 0,4 %. Menot kasvoivat edellisvuodesta 5,8 %. Tuloja kertyi noin 2,1 miljoonaa euroa, mikä oli 32,7 % ennakoitua enemmän. Tulot kattoivat 19,8 % menoista.

Taloustiedot

TALOUSTIEDOT	2003	2004	2005	2005 Ero v. 2005	Ero v. 2004	
(1 000 e)	toteutunut	toteutunut	määräraha	toteutunut määräraha	toteutunut	
Toimintatuotot	2 276	2 111	1 577	2 092	515	- 19
Toimintamenot	10 229	10 005	10 626	-10 583	- 43	578
Toimintakate	-7 953	-7 894	- 9 049	- 8 491	558	- 597
Poistot	294	305	250	317	67	12
Tilikauden tulos	-8 247	-8 199	- 9 299	- 8 808	491	- 609

TUOTTAVUUS	2003	2004	2005	2005
	toteutunut		ennuste	toteutunut
Tuoteindeksi	109,9	107,7	91,1	112,1
Käyttömeneindeksi	96,1	91,3	97,6	90,2
Tuottavuus	114,4	118,0	93,3	124,2

Tuottavuuteen liittyvät tunnusluvut

Tunnusluvut	Talousarvio	Toteutunut	Poikkeama
Asiantuntijatoiminta			
Tutkimukset, selvitykset, ohjelmat	60	43	-17
Konsultointi	900	1 015	115

Kirjalliset lausunnot	1 970	2 022	52
Valvonta			
Luvat ja ilmoitukset	970	1493	523
Valvontatarkastukset ja näytteenotto	14 800	13 496	- 1 304
Asiakaspalvelu			
Neuvonta	16 700	16 173	- 527
Kuluttajaneuvonnan yhteydenotot	5 700	5 794	94
Tiedotus ja valistus	230	275	45
Laboratoriopalvelut	147 000	162 399	15 399
Tuotteet yhteensä	188 330	202 710	14 380

Vuoden 2006 talousarvion toteutuminen

Ympäristökeskuksen tiedossa ei ole mitään sellaista, joka vaikuttaisi vuoden 2006 määrärahojen riittävyyteen. Arvion mukaan virastolla näyttäisi olevan tyydyttävät edellytykset tulokselliseen toimintaan kaikilla toiminta-alueillaan.

Toimintakertomus 2005

Ympäristöjohtajan
katsaus
Miljödirektörens
översikt
Director General's
Review

Organisaatio, keskeiset tehtävät,
visio ja arvot

Toiminnalliset tavoitteet

Tärkeimmät saavutukset
avaintuloksittain

Ympäristönsuojelu ja -tutkimus

Ympäristöterveys

Ympäristövalvonta

Ympäristölaboratorio

Hallinto

Kansainvälinen toiminta

Henkilökunta

Talous ja tuottavuus

Ympäristölautakunta

Liitteet

Ympäristölautakunta

Ympäristölautakunta. Seisomassa vasemmalta Reima Linnanvirta, lautakunnan sihteeri Sari Sohlberg, Juha Beurling, varapuheenjohtaja Harri Saksala ja Irma Marttila. Keskellä vasemmalta Björn Fant, Heini Tiinonen, puheenjohtaja Lea Saukkonen ja kaupunginhallituksen edustaja Anita Vihervaara. Edessä vasemmalta Maria Bruncrona ja Elina Sojonen.

Ympäristölautakunta kokoontui kolmen viikon välein yhteensä 16 kertaa ja käsitteli yhteensä 396 asiaa.

Kaupunginvaltuusto nimesi uudet ympäristölautakunnan jäsenet tammikuussa.

Ympäristölautakunnan uudet jäsenet ja varajäsenet sekä kaupunginhallituksen edustajat tutustuivat ympäristökeskuksen tiloihin ja esittelijöihin helmikuun alussa. Lisäksi 10 jäsentä osallistui ympäristölautakunnan perehdyttämiseminaariin 11.–12.4. Rantasipi Aulangolla Hämeenlinnassa.

Toukokuussa lautakunta tutustui Harakan saareen ja siellä toimivaan luontokeskukseen. Lisäksi lautakunnalle esiteltiin uusia ympäristönsuojelumääräyksiä ja Helsingin ekologisen kestävyys ohjelmaa. Osa lautakunnasta osallistui Gardenia Helsingissä pidettyyn kansainväliseen Kasvatuksella kohti kestävä kehitystä –konferenssiin. Syksyllä lautakunta tutustui Kierrätyskeskuksen ja Helsingin eläinsuojeluyhdistys ry:n toimintaan sekä YTV:n toimintaan. Lautakunnan jäseniä osallistui Pohjoismaiden suurten ympäristökokoukseen Helsingissä 4.–6.9.

Ympäristölautakunnan kokoonpano 2005

Jäsen

pj. Lea Saukkonen Kok.
Reima Linnanvirta Kok.
Riku Eskelinen Kesk.
vpj. Harri Saksala SDP
Irma Marttila SDP
Juha Beurling SDP
Elina Sojonen Vihreät

Varajäsen

Heini Tiinonen
Simo Hämäläinen
Anna-Mari Vimpari
Jenni Erola
Natalia Erchova
Simo Utriainen
Petri Kyrölä

Miina Kajos Vas.
Maria Bruncrona RKP
Mika Hietanen (17.10.05 lähtien)

Perttu Iso-Markku
Björn Fant (17.10.05 alkaen)

Kaupunginhallituksen edustajat
Anita Vihervaara

Jouko Malinen

Lautakunnan sihteeri
Hallintosihteeri Sari Sohlberg

Tarkastusvirasto tarkasti lautakunnan pöytäkirjanpidon ja pöytäkirjamenettelyn. Pöytäkirjanpidossa ei ollut huomautettavaa.

Toimintakertomus 2005 etusivu

Liitteet

- Ympäristökeskuksen tuotteet 2001 - 2005
- Elintarvikevalvonnan kohteet, tarkastukset ja huomautukset 2000 - 2005
- Käsitellyt elintarvikehuoneistojen ja ulkomyyntin ilmoitukset (hakemukset) 2000 - 2005
- Elintarvikehuoneistojen haltijanvaihdokset 2000- 2005
- Ympäristövalvonta 2000 - 2005
- Ympäristökeskuksen henkilöstö 2000 - 2005
- Helsingin kaupungin työhyvinvointikysely: ympäristökeskus 2005
- Ympäristökeskuksen tietojärjestelmät 2005
- Julkaisut 2005
- Asiakaspalvelun ja viestinnän palvelujen tuotteet
- Ympäristökeskus mediassa kesäkuu-marraskuu 2005
- Tiedotteet 2005
- Tiedotustilaisuudet 2005
- Esitteet ja oppaat 2005
- Näyttelyt, kampanjat ja tapahtumat 2005
- Vierailijat 2005

Ympäristökeskuksen tuotteet 2001 - 2005 (kpl)

Yksikkö/tuotenimike	2001	2002	2003	2004	2005
YMPÄRISTÖNSUOJELU JA -TUTKIMUS					
Ohjelmat	2	2	2	1	1
Suunnitelmat	7	4	6	5	7
Tutkimukset, selvitykset, projektit	47	83	59	127	24
Konsultointi	731	922	921	971	1 015
Yleisötilaisuudet, seminaarit jne.	41	37	45	38	36
Lausunnot, esitykset, luvat jne.	80	101	70	75	78
Koululais- ja päiväkotiryhmät	113	132	151	109	112

Luontoretket	256	224	255	134	112
Yhteensä	1 277	1 505	1 509	1 460	1 384

Vesistötutkimukset

Tutkimusten työtunnit yli 2 000	1	1	1	1	1
Tutkimusten työtunnit 750 - 2 000	1	1	1	2	2
Tutkimusten työtunnit 200 - 750	3	3	4	3	2
Tutkimusten työtunnit alle 200	25	14	16	10	6
Yhteensä	30	19	22	16	11

YMPÄRISTÖVALVONTA

Lähtevä asiakirja	-	-	-	1 232	1 183
Päätökset ja vastaavat	-	-	-	87	70
Ilmoitukset ja vastaavat	-	-	-	481	435
Tarkastukset	3 761	3 536	3 298	2 850	2 827
Puhelinpäivystys	7 701	7 373	6 516	6 249	6 066
Isot tutkimukset	2	1	0	ei tuote -04	ei tuote -05
Keskikokoiset tutkimukset	1	1	0	ei tuote -04	ei tuote -05
Pienet tutkimukset	1	2	0	ei tuote -04	ei tuote -05
Lausunnot	1 678	1 776	1 348	ei tuote -04	ei tuote -05
a) Ympäristöluvut ja kemikaali-ilmoitukset	76	96	73	ei tuote -04	ei tuote -05
b) Muut luvat ja ilmoitukset	615	462	449	ei tuote -04	ei tuote -05
Yhteensä	13 835	13 247	11 684	10 899	10 581

YMPÄRISTÖTERVEYS

Lähtevä asiakirja	-	-	-	659	761
Valvontatarkastukset ja valvontanäytteet	9 858	9 228	8 351	10 951	10 669
Päätökset ja vastaavat	543	468	403	477	988

Puhelinpäivystys	10 513	11 199	10 443	10 315	10 107
Tutkimukset ja selvitykset	9	8	7	ei tuote -04	ei tuote -05
Lausunnot, kirjeet, tarkastuskertomukset	1 001	903	743	ei tuote -04	ei tuote -05
Valvontanäytteet	2 976	3 109	2 890	ei tuote -04	ei tuote 05
Yhteensä	24 900	24 915	22 837	22 402	22 525

KULUTTAJANEUVONTA

Valitukset (80 min)	1 106	904	1 140	920	879
Valitukset (20 min)	4 553	4 363	4 053	4 228	3 486
Tiedustelut (10 min)	2 556	1 842	1 636	1 681	1 429
Valistus ja konsultointi (150 min)	59	51	64	43	15
Yhteensä	8 274	7 160	6 893	6 872	5 809

YMPÄRISTÖLABORATORIO

Kemiallisen tutkimuksen analyysit	116 205	104 687	115 114	108 653	119 527
Mikrobiologisen tutkimuksen analyysit	39 471	38 527	38 073	38 221	42 872
Yhteensä	155 676	143 214	153 187	146 874	162 399

KAIKKI YHTEENSÄ	202 222	190 060	196 132	191 625	202 709
------------------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------

Hallinnon kustannukset on tukikustannuksina sisällytetty muiden yksiköiden tuotteisiin tukipalveluiden arvioidun käytön mukaan (käyttömenojen suhteessa). Hallinnon tuottavuutta seurataan erillisen sisäistä tuottavuutta arvioivan järjestelmän avulla.

Elintarvikevalvonnan kohteet, tarkastukset ja huomautukset 2000 - 2005 (kpl)

Kohteet	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Valmistuslaitokset						
Maitoalan laitokset	6	6	7	4	4	4
Liha-alan laitokset	21	20	17	17	16	15
Kala-alan laitokset	14	13	11	11	10	11
Leipomot ja viljavalmistelaitokset	42	43	35	38	37	36
Ruokavalmistelaitokset	39	32	31	30	41	40

Muut	39	16	33	29	29	20
Jakelupaikat						
Pakkaamot	2	2	2	2	2	3
Tukkukaupat, varastot ja kuljetukset	67	216	188	203	213	215
Myynti- ja tarjoilupaikat						
Myymälät	331	334	289	300	312	305
Kioskit	792	850	694	718	712	664
Muut	242	293	288	312	364	293
Kahvilat, ravintolat, ruokalat	2 742	3 074	2 660	2 667	2 700	2 723
Muut	10	26	106	109	114	104
Kaikki yhteensä	4 347	4 925	4 361	4 440	4 554	4 433

Tarkastukset	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Valmistuslaitokset						
Maitoalan laitokset	12	17	15	15	25	14
Liha-alan laitokset	101	227	197	111	192	197
Kala-alan laitokset	82	75	108	106	69	126
Leipomot ja viljavalmistulaitokset	286	205	243	214	196	184
Ruokavalmistulaitokset	80	73	56	147	139	152
Muut	49	27	25	24	26	25
Jakelupaikat						
Pakkaamot	7	1	0	0	0	1
Tukkukaupat, varastot ja kuljetukset	240	799	263	215	285	239
Myynti- ja tarjoilupaikat						
Myymälät	1 117	1 067	1 099	932	941	676
Kioskit	987	966	965	907	721	582
Muut	104	345	398	280	269	364
Kahvilat, ravintolat, ruokalat	3 317	3 764	3 508	3 394	3 224	2 958
Muut	16	522	48	64	64	52
Kaikki yhteensä	6 398	8 088	6 925	6 409	6 151	5 570

Kirjalliset huomautukset	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Valmistuslaitokset						
Maitoalan laitokset	0	0	2	3	8	5
Liha-alan laitokset	0	22	50	31	63	96
Kala-alan laitokset	0	29	29	37	30	64
Leipomot ja viljavalmistelaitokset	33	46	64	48	74	72
Ruokavalmistelaitokset	0	2	3	25	23	69
Muut	0	5	2	2	6	6
Jakelupaikat						
Pakkaamot	0	0	0	0	0	0
Tukkukaupat, varastot ja kuljetukset	11	25	29	23	38	38
Myynti- ja tarjoilupaikat						
Myymälät	10	5	35	23	49	56
Kioskit	3	15	40	31	27	27
Muut	0	6	48	7	13	25
Kahvilat, ravintolat, ruokalat	17	152	70	154	132	234
Muut	3	1	0	2	3	4
Kaikki yhteensä	77	308	372	386	466	696

Käsitelty elintarvikehuoneistojen ja ulkomyyntin ilmoitukset (hakemukset) 2000 - 2005 (kpl)

Kohde	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Elintarvikemyymälät	14	15	17	15	28	35
Kioskit	20	29	17	25	35	25
Ravintolat	28	32	46	44	51	49
Kahvilat	36	32	26	29	30	41
Ravitsemissiikkeiden ulkotarjoilualueet	6	6	11	9	4	3
Katukeittiöt	0	0	0	0	0	0
Työpaikkaruokalat	7	15	24	16	18	24
Elintarvikkeiden tuotantolaitokset	5	8	3	5	7	1
Elintarvikevarastot	9	12	2	8	7	17

Muut	23	25	24	50	48	26
Elintarvikekuljetukset		52	34	7	9	10
Yhteensä	148	226	204	208	237	231
Ulkomyyntiluvat						
Torit	0	0	0	0	0	0
Tori- ja ulkomyyntiluvat	12	7	14	0	8	27
Tilapäinen myynti (suur tapahtumat)				12	18	29
Kaikki yhteensä	160	233	218	234	263	287

Elintarvikehuoneistojen haltijanvaihdokset 2000 - 2005 (kpl)

Kohde	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ravitsemisliikkeet	182	158	142	120	191	207
Työpaikkaruokalat	23	40	17	11	17	25
Katukeittiöt	1	0	4	3	2	0
Elintarvikemyymälät	44	41	23	23	78	70
Kioskit	53	41	56	48	36	49
Tuotantolaitokset	2	2	1	0	4	3
Elintarvikevarastot	0	1	0	0	0	0
Muut	5	4	3	1	0	6
Yhteensä	310	287	246	206	328	360

Ympäristövalvonta

Luvat, ilmoitukset ja lausunnot (kpl)	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Ilmoitukset erityisen häiritsevistä melusta	251	245	196	195	185	216
Tehtaiden ja laitosten luvat ja ilmoitukset	44	48	55	56	31	35
Ilmoitukset pilaantuneen maaperän kunnostamisesta ^{x)}	-	7	28	17	21	18

Ilmoitukset haittaa aiheuttavista rakennustoista	153	127	148	106	98	97
Ilmoitukset kemikaalien teollisesta käsittelystä ja varastoinnista ^{xx)}	20	14	21	21	27	9
Ilmoitukset päivähoitotilojen, koulujen ja vanhainkotien käyttöönnotosta	42	101	73	44	41	34

x) Ilmoitusten käsittelyä koskeva toimivalta siirtyi Uudenmaan ympäristökeskukselta ympäristölautakunnalle 1.6.2001. Ympäristölautakunta siirsi 28.10.2003 päätöstoimivallan ympäristövalvontapäällikölle.

xx) Tehtävä siirtyi 1.7.2005 pelastuslaitokselle.

Käsitellyt valitukset (kpl)	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Teollisuus ja maaperä	97	132	133	141	136	215
Asunnot ja muu asuin ympäristö	787	890	938	678	636	541

Valvontatarkastukset (kpl)	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Teollisuus ja maaperä	1 543	1 498	1 454	1 621	1 286	1 183
Asunnot ja muu asuin ympäristö	2 601	2 263	2 082	1 677	1 564	1 347
- asunnot	1 786	1 902	1 779	1 411	1 279	1 113
- muu asuin ympäristö	815	361	303	236	285	234

Yhteydenotot neuvovaan ympäristötarkastajaan	2000	2001	2002	2003	2004	2005
Puheluiden määrä (kpl)	10 472	7 701	7 373	6 516	6 249	6 066

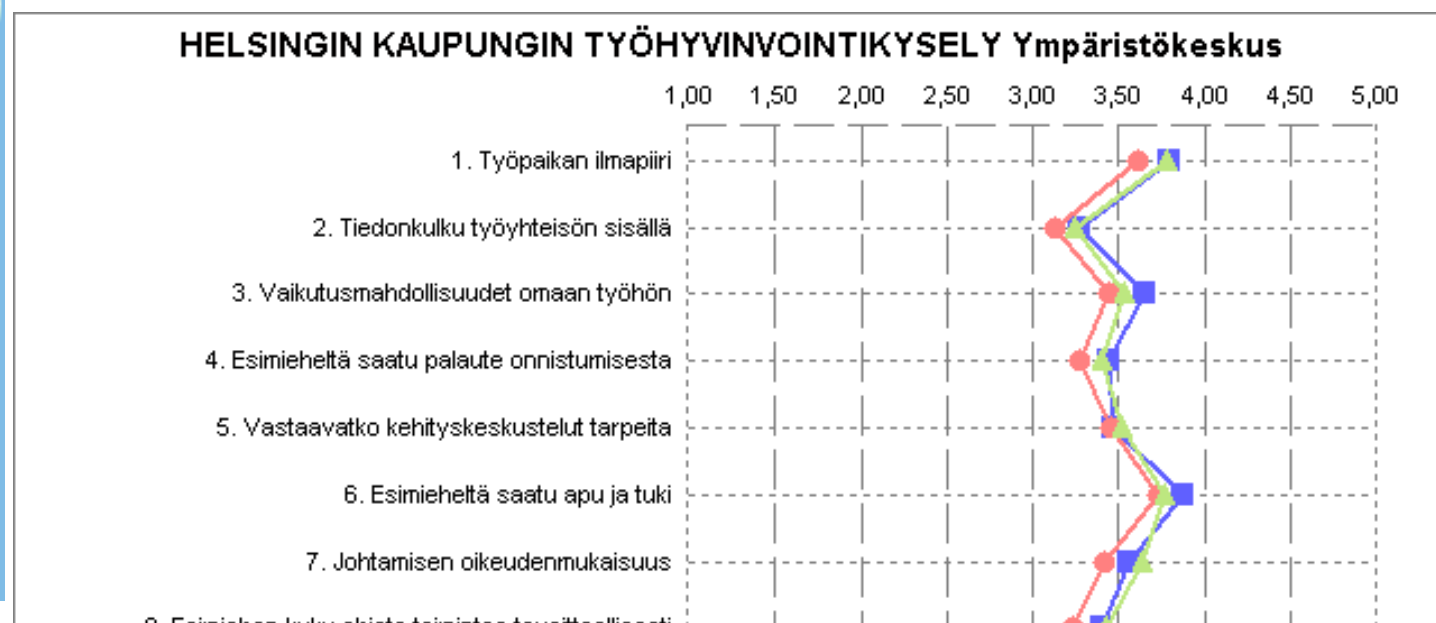
Ympäristökeskuksen henkilöstö 2001 - 2005

Ympäristökeskuksen henkilöstö 2001-2005 (kpl)	2001	2002	2003	2004	2005
Vakinaiset	144	153	143	142	157
Määräaikaaiset/sijaiset	39	28	33	32	24

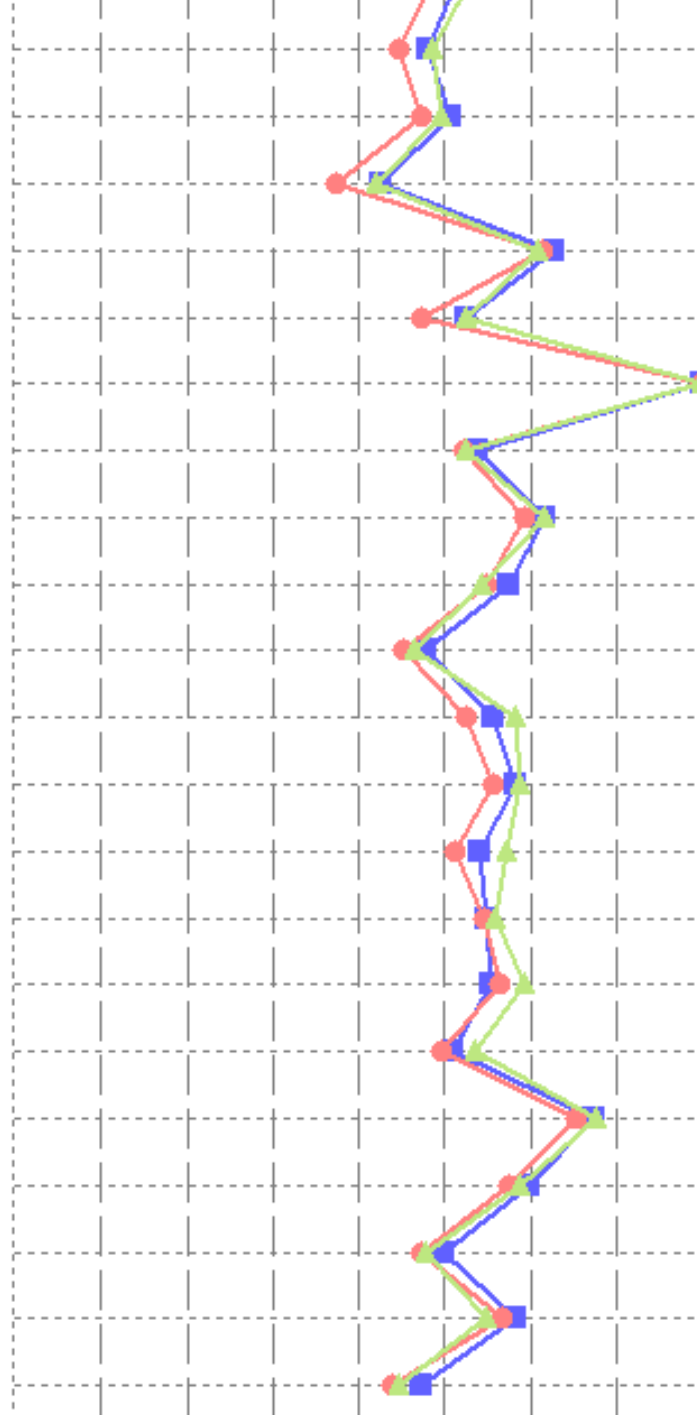
Työllistetyt	50	50	6	8	6
EU-projektihenkilöstö	3	2	2	2	0
Kesätyöntekijät	35	23	21	14	24

Henkilöstön poissaolopäivät 2001 - 2005 / Syy (kpl)	2001	2002	2003	2004	2005
Sairausloma	2 689	1 976	2 263	2 015	1 705
Tapaturmaloma	16	36	131	117	105
Äitiys- ja vanhempainloma	867	1 360	1 568	1 967	1 274
Hoitovapaa	1 705	1 686	1 160	1 603	1 654
Isyysloma	17	15	26	24	50
Lapsen sairaus	79	166	177	87	139
Virkavapaus tai työloma	3 657	1 608	2 870	1 734	2 531
Opintovapaa	365	520	291	511	301
Yhteensä	9 395	7 367	8 486	8 058	7 759

Helsingin kaupungin työhyvinvointikysely: ympäristökeskus 2003 - 2005

8. Esimiehen kyky ohjata toimintaa tavoitteellisesti
9. Työyhteisön asioiden riittävä käsittely
10. Työyhteisön kyky ratkaista ristiriitoja
11. Työtovereilta saatu apu ja tuki
12. Suvaitaanko erilaisia näkemyksiä
13. Käydyt tulos- ja kehityskeskustelut
14. Työn keskeiset ja seurattavat tavoitteet
15. Osaaminen suhteessa tavoitteisiin
16. Työyhteisön osaamisen kehittyminen
17. Kasvun ja kehittymisen mahdollisuudet
18. Yhteistyövalmiudet
19. Työmenetelmät ja -välineet
20. Ergonomia
21. Terveydelliset tekijät
22. Työturvallisuus
23. Suhtautuminen työtä koskeviin aloitteisiin
24. Fyysinen työkyky
25. Henkinen työkyky
26. Työtyytyväisyys
27. Voimavarat muutosten kohtaamiseen
28. Työhyvinvoinnin näkökulma työn muutoksissa

■ 2005 (N=108)

● 2004 (N=122)

▲ 2003 (N=112)

Ympäristökeskuksen tietojärjestelmät 2005

- Ympäristöterveyden ja ympäristövalvonnan tietojärjestelmä (YtBOSS)
- Ympäristölaboratorion vesinäytteiden tietojärjestelmä (VesiLims)
- Ympäristölaboratorion tietojen hallintajärjestelmä (LimsBOSS)
- Kuluttajaneuvonnan asiointirekisteri
- Maa-, pohjavesi- ja huokoskaasunäytteiden ja analytiikan paikkatietojärjestelmä (Mahvet)
- Mahdollisesti saastuneiden maiden paikkatietojärjestelmä (Masa)
- Vesistövesinäytteiden paikkatietojärjestelmä (Vesireki)
- Luontotietojärjestelmä (Helsingin luontotietojen paikkatietojärjestelmä)
- Asian- ja dokumentinhallintajärjestelmät (Hela ja Pros)
- Julkaisujärjestelmä

Ympäristökeskuksen julkaisut 2005

- **Julkaisut 2005**
- **Monisteet 2005**

Asiakaspalvelun ja viestinnän palvelujen tuotteet 2001 -2005 (kpl)

	2001	2002	2003	2004	2005
Esitteet ja oppaat	10	4	19	5	10
Julkaisujen ja esitteiden välittäminen	2 102	1 730	Ei tilastoitu	Ei tilastoitu	Ei tilastoitu
Sähköpostitse annettu neuvonta ja asiakaspalvelu	416	499	710	1 384	178*)
Yhteydenottoja neuvontaan yhteensä	7 261	7 658	6 517	7 172	6 605
Vastaanotettuja vierailuryhmiä	45	30	26	37	31
Vaihtuvat näyttelyt aulassa	6	6	4	4	4
Tiedotteet viestimille	28	40	73	66	63
Tiedotustilaisuudet	4	3	4	4	0

*)Luku ei ole vertailukelpoinen edellisiin vuosiin, koska roskapostit eivät enää sisälly vuoden 2005 tietoihin.

Ympäristökeskus mediassa: yhteenvetoraportti kesä-marraskuu 2005 (ppt-tiedosto)

Tiedotteet 2005

Ympäristökeskuksen tiedotteet 63 kpl (lukuun eivät sisälly Harakan luontokeskuksen tiedotteet)

1. Helsingin ympäristönsuojelumääräykset voimaan 1.1.2005 (3.1.2005)
2. Tulva heikensi vedenlaatua ja aiheutti haittoja Vanhankaupunginlahden luonnonsuojelualueella (18.1.2005)
3. Helsingin kallio- ja maaperän arvokkaat luontokohteet kartoitettu (19.1.2005)
4. Helsingin talviuintipaikkojen veden laatu on hyvä (21.1.2005)
5. Helsinki on laatinut selvityksen hiukkasten raja-arvon ylityksestä (3.2.2005)
6. Ihminen ilmastonmuutokseen vaikuttajana (17.2.2005)
7. Kuudelle suurelle kaupungille yhteinen kestävä kehityksen raportoinnin malli (22.3.2005)
8. Pölypitoisuudet pienemmiksi katupintoja kastelemalla (31.3.2005)
9. LOKIT HELSINGIN YLLÄ – asumisrauhaa linnuille ja ihmisille (13.4.2005)
10. Suomenlahti – alkumerestä nykymereksi (2.5.2005)
11. Kypärä päähän ja Vanhankaupungin yöhön: Iltayön luontopyöräily Viikissä lauantaina 14.5. (2.5.2005)
12. Orgaaniset tinayhdisteet satamissa ja telakoiden edustoilla kansainvälinen ongelma – Helsingin merialueelta pyydettyä kalaa voi syödä (4.5.2005)
13. Helsingin ympäristönsuojelun tavoitteet toteutukseen (17.5.2005)
14. Helsingin uimarantavesien laatu on hyvä (10.6.2005)
15. Levätilanne Helsingin merialueella 10.6.2005
16. Helsingin edustalla levien määrä on alkukesälle tyypillinen (13.6.2005)
17. Helsingin uimavesien laatu on hyvä (16.6.2005)
18. Levää on yhä vähän Helsingin edustalla (17.6.2005)
19. Helsingin kaupungin panostukset ympäristöön tuloksellisia (22.6.2005)
20. Helsingin uimarantavesien laatu edelleen hyvä (23.6.2005)
21. Mennäänkö uimaan? –näyttely kertoo Helsingin uimavesien laadusta (30.6.2005)
22. Helsingin uimarantavesien laatu on hyvä (30.6.2005)
23. Sinilevien määrä Helsingin edustalla yhä vähäinen (1.7.2005)
24. Helsingin keskisillä lahdilla leviä on runsaasti (8.7.2005)
25. Lintujen pesintä Vanhankaupunginlahden lintuvedellä ja sen ympäristössä on onnistunut hyvin (5.7.2005)
26. Ravintola Nerone voi jatkaa toimintaansa (6.7.2005)
27. Helsingin uimarantavesien laatu on ollut pääosin hyvä (7.7.2005)
28. Helsingin uimarantojen veden laatu on hyvä (14.7.2005)
29. Seitsemällä uimarannalla vähän sinilevää (19.7.2005)
30. Helsingin uimarantojen veden laatu on pääosin hyvä, sinilevää edelleen sisälahtien uimarannoilla (21.7.2005)
31. Helsingin edustalla runsaasti sinilevää (22.7.2005)
32. Lauttasaaren Merikylpylän uimarannan veden laatu on edelleen huono (25.7.2005)
33. Helsingin uimarantojen veden laatu on pääosin hyvä (28.7.2005)
34. Vähän sinilevää koirien uimapaikolla Helsingissä (28.7.2005)

35. Helsingin edustalla sinilevät veteen sekoittuneena (29.7.2005)
36. Sinilevää runsaasti neljällä rannalla (29.7.2005)
37. Marjaniemen, Puotilan ja Rastilan uimarantojen veden laatu on jälleen hyvä, sinilevää runsaasti Munkkiniemen uimarannalla (1.8.2005)
38. Helsingin uimaveden laatu on pääosin hyvä, sinilevää on edelleen uimarannoilla (4.8.2005)
39. Uimarantojen veden laatu on hyvä, Malmin uimarannalla sateet huonontaneet veden laatua (5.8.2005)
40. Ainoastaan Malmin uimarannalla veden laatu huono, sinilevää ei havaittu rannoilla (5.8.2005)
41. Helsingin merialueella edelleen runsaasti sinilevää (5.8.2005)
42. Malmin uimaveden laatu on edelleen huono, muiden uimarantojen veden laatu on hyvä (11.8.2005)
43. Helsingin lahtialueilla edelleen runsaasti sinilevää (12.8.2005)
44. Vantaanjoki samentaa Vanhankaupunginlahden edustaa (19.8.2005)
45. Levien määrä Helsingin edustalla ennallaan (26.8.2005)
46. Pohjoismainen ympäristöterveysseminaari Helsingissä 4.-6.9.2005 (30.8.2005)
47. Nordens experter för miljöhygien samlas i Helsingfors (30.8.2005)
48. Levien määrä vähentynyt Helsingin merialueella (1.9.2005)
49. Yhteenveto Helsingin edustan levätilanteesta 2005 (8.9.)
50. Töölönlahti puhdistuu! (18.8.2005)
51. Vaihtoehtoja työmatkaliikkumiseen Luovasti töihin –sivustosta (21.9.2005)
52. Helsingin ympäristökeskus ja Primula saivat YTV:n Luonnonvarojen säästäjä -palkinnot (4.10.2005)
53. Helsingin kaupungin kuluttajaneuvonnan puhelinneuvonta ja uusien käyntiasiakkaiden vastaanotto keskeytetään 10.10.-30.10.2005 (5.10.2005)
54. Laajalahti ja Seurasaarenselkä toipuvat hitaasti (6.10.2005)
55. Matonpesupaikat pyritään siirtämään maalle (17.10.2005)
56. Helsingin talviuintipaikkojen veden laatu on hyvä (17.10.2005)
57. Ympäristölupakäytäntö yhtenäinen pääkaupunkiseudun suurissa kaupungeissa (27.10.2005)
58. Helsingin kaupunki myöntää avustuksia vuodeksi 2006
59. Helsinkiläisten ympäristöasenteissa vähäisiä muutoksia (31.10.2005)
60. Vuosaaren sataman rakentaminen ei ole karkottanut lintuja (13.12.2005)
61. Myrkyllisten tinayhdisteiden pitoisuudet korkeita Helsingin edustan merialueen pohjasedimentissä (15.12.2005)
62. Viemäriverkostoon kuulumattomien kiinteistöjen tehtävä selvitys jätevesien käsittelystä (27.12.2005)
63. Helsingin ekologisen kestävyuden ohjelman toteutus edistynyt hyvin (30.12.2005)

Esitteet ja oppaat 2005

- Luontoretket 2005
- Viikin retkikartta (uusittu painos)
- Haltialan retkikartta (uusittu painos)
- Töölönlahti puhdistuu (su ja ru, eng)
- Valkoposkihanhi laskeutui Helsinkiin (uusittu painos)
- Ruutinkoski
- Aihetta valittaa? (opas kuluttajalle reklamaation tekemisestä, su ja ru, eng)

Näyttelyt, kampanjat ja tapahtumat 2005

Ympäristökeskuksen järjestämät näyttelyt

- Ihminen ilmaston muuttajana 21.1.-18.3.
- Mennäänkö uimaan? 20.6. - 19.8.
- Valokuvanäyttely Monican muisteloita 7.11.-2.12.

Lisäksi ympäristökeskuksessa oli Kallio Kukkii -viikolla 13.5. - 22.5. paikallisten taiteilijoiden teoksia.

Kampanjat ja tapahtumat

- Tornien taisto
- Liikkujan viikko
- Eduskunnan ympäristöpäivä 18.5.
- Maailman ympäristöpäivä
- Pyöräretki Laajasalon ympäri Valtakunnallisella pyöräilyviikolla
- Energian säästöviikko
- Töölönlahden merivesilinjan avaus ja kuutamouinti 18.8.
- Autoton päivä

Vierailijat 2005

Vuonna 2005 ympäristökeskuksessa kävi vieraita muun muassa Kiinasta, Etelä-Afrikasta, Virosta, Ruotsista sekä Special Interest -ryhmiä Japanista.